MAZPULKS

MĒNEŠRAKSTS JAUNATNEI UN MAZPULKU DALĪBNIEKIEM

1935.

№ 11

LATVIJAS LAUKSAIMNIECĪBAS KAMERAS IZDEVUMS

Adolfs Štolcs

juveliers

RĪGĀ, BRĪVĪBAS IELĀ 4. TĀLRUNIS 26336

BRILJANTI, PULKSTEŅI, ZELTS, SUDRABS, KRISTALS, DZINTARS, ALPAKĀ.

Darbnīca pasūtījumiem un izlabošanai.

Palmas

Latvijā audzētas,

vismodernākie līgavu puški — vainagi u. t. t.

„IRIS"

Elizabetes ielā № 51.

Firma K. F. NEULAND

Rīgā, m. Pils 3, I

BAYER

Atzīti augu aizsardzības līdzekļi

Mazpulku formas tērpu zeķes

dabūjamas latviešu uzņēmuma veikalā

P. TAŠKOVS, Rīgā,

Tērbatas ielā № 7,

Dzirnavu ielas stūrī, ieeja no Tērbatas ielas.

Turpat dabūjami visāda veida adījumi un trikotāžu izstrādājumi.

Latviešu uzņēmums

Speciāls elektro-armaturu lampu darbnīcas veikals

M. STAUVERS

Rīgā, Kr. Barona ielā 36. Tālr. 24588.

Piedāvā: Modernus apgaismošanas ķermeņus, kabinetu, ēdamistabu, guļamistabu, galda lampas un t. t.

Glīts darbs **Lētas cenas**

Pasūtījumus izpildu glīti, lēti un ātri

Uzpērk no zemkopjiem un mazpulku dalībniekiem:

Baltos zirņus, I lab.,	Magoņu sēklas,
Baltās pupiņas,	Kaņepes,
Ķimenes,	Anīsu,
Korianderi,	Saules puķu sēklas,
Majorānu,	Vietējos apiņus

K. A. Buss,

Miltu un koloniālpreču lieltirgotava,

Kungu ielā 23, tālr. 20829.

Melnos rudzus un staipekļu pulveri

pērk

K/S. BRŪNO FROBEENS

Rīgā, Ģildes laukumā.

MAZPULKS

LATVIJAS LAUKSAIMNIECĪBAS KAMERAS MĒNEŠRAKSTS
JAUNATNEI UN MAZPULKU DALĪBNIEKIEM.

IZNĀK KATRA MĒNEŠA 15. DIENĀ.
REDAKCIJA UN EKSPEDĪCIJA: RĪGĀ, BAZNĪCAS IELĀ № 4-a. TĀLRUŅI: RED. — 21617, EKSPED. — 22822.
ABONĒŠANAS MAKSA: GADĀ LS 2,—; ATSEVIŠĶS NUMURS 20 SANT.
SLUDINĀJUMU MAKSA: 1/1 L. P. — LS 100,—; 1/2 L. P. — LS 50,—; 1/4 L. P. — LS 25,—.

V. gada gājums. 15. novembrī, 1935. g. № 11

Aleksandrs Grīns.

Trīs zvaigznes Mūžīgās Latvijas rokās.

18. novembrī, tūkstošu karogu sveikts un simts tūkstošu ļaužu sumināts, brīvi pacelsies Latvijas Brīvības piemineklis, un viņa trīs zelta zvaigznes mūžu mūžos mirdzēs preti latvju sirdīm un latvju zemes debesīm.

Mūžīgās Latvijas tēls, Latvijas brīvības simbols, tur augsti paceltās rokās trīs zelta zvaigznes, un trejāda ir šo zvaigžņu simboliskā nozīme, veltīta pagātnei, tagadnei un nākamajiem laikiem.

Vērots atpakaļ, sensenos gadusimteņos, šo triju zelta zvaigžņu mirdzums mūsu gara acīm rāda trīs senlatviešu ciltis: kuršus, letgaļus un zemgaļus. Ar kaujas šķēpu vienā, līdumnieka cirvi otrā rokā, šie mūsu tautas tālie senči priekš gadu tūkstošiem ienāca Latvijā, atkaļodami viņas zemi svešām mednieku ciltīm un mūža mežiem un radīdami te, Ventas, Lielupes, Daugavas un Gaujas krastos mūsu tautas dzimteni. Trīs senlatviešu ciltis, veclaiku kaļotājus un līdumniekus, sauc atmiņā trīs zelta zvaigznes. Trīs senču ciltis ir kā saknes, no kuŗām izaudzis mūsu tautas koks.

Trim zelta zvaigznēm ir arī cita, tagadnes nozīme. Viņas simbolizē mūsu zemes un tautas vienību, 18 novembrī dibināto latviešu valsti un tautas vienības garu, ko deva 15. maijs. Latviešu zemei trīs sastāvdaļas, Kurzeme-Zemgale, Vidzeme un Latgale, tagad atrodas pašu latviešu rokās, un Mūžīgā Latvija, zvērastam pacēlusi savas varenās rokas, zvēr Debestēvam un saulei, ka šīs trīs latvju zemes ir mūsu un mūžu mūžos paliks latvju zemes.

Trīs zvaigznes nozīmē arī vadoņa atjaunoto tautas gara un tautas spēka vienību, kopīgiem spēkiem paveicamu lielu darbu alku, kas tagad deg visu īstu latviešu sirdīs. Agrāk partiju programmu un šķiru naida šķirtas trīs tautas sastāvdaļas, zemnieki, strādnieki un inteliģence, tagad atdevušas sevi vienotiem latviešu mērķiem. Visus mūs tagad tur vienādi mīļi savās rokās māte — Latvija.

Tās ir lietas, kas vairāk attiecas uz sentēvu mūžiem un tagadējo laiku, kad Latvijas likteņa līdzveidotāji un sargi ir jūsu tēvi un vecākie brāļi. Bet nāks, jaunie draugi, arī jūsu laiks, kad jūs paši stāsities savu tēvu un brāļu vietās. Par šiem nākamajiem laikiem arī stāsta Brīvības pieminekļa zvaigznes. Par laikiem, kuŗus sagaidot, lai ir darbam un cīņai norūdītas jūsu rokas un latviskās Latvijas gaišuma pilnas jūsu dvēseles.

Priekš jums, jaunā arāju un kaļotāju cilts, trīs zelta zvaigznes vispirmā un galvenā kārtā runā par latviešu tautu, latviešu zemi un latviešu valsti, šiem trim vislielākajiem latviešu dārgumiem. Šo dārgumu sargāšana nāks jūsu rokās, kad pār

tēvu augumiem būs sabirusi kapu smilts. Tad tēvu arklu balsti, tēvu sētu un Latvijas likteņu vadība pāries jūsu rokās. Tām pašām jūsu rokām taps uzticētas arī zemes un brīvības aizstāvju šautenes.

Jaunatne ir savas tautas nākamo mūžu nesēja. No jūsu roku stipruma un jūsu gara skaidrības, no jūsu latviskās sirdsdedzes būs atkarīgi mūsu tautas likteņi un ceļi nākotnē. Lai latvietība deg vienmēr jums dvēselē tikpat tīra un spoža, cik spoži mirdz pirmā zvaigzne, zemes zvaigzne Mūžīgās Latvijas rokās!

Otrā zvaigzne jums stāsta par latviešu zemi un jūsu mīlestību uz to. Par zemi, šo tautas mūžīgo baļotāju, ko aruši jūsu sentēvi un tēvi, un tāpat mācaties art jūs. —

Zemnieki ir tautas saknes. Cik cieši tās turas zemē, tik stipri turas visās vētrās savā tēvu zemē viss tautas koks. Tāpēc saaugait laikus ar latviešu zemi, saaugait tik cieši, lai mūsu tautas koku nespētu izraut no šīs zemes visvētrainākie gadusimteņi.

Trešā zelta zvaigzne Brīvās Latvijas tēla rokās stāsta par neatkarīgu latviešu valsti. Arī šī zvaigzne visos mūžos spoža mirdzēs pie Eiropas debesīm, jo jūs kļūsiet valsts izcīnītāju paaudzes atstātā mantojuma cienīgi sargi.

Jūs viņu nosargāsiet, Latvijas neatkarības karogs vēl aizmūžos būs nesatīts, ja turēsities visi cieši kopā, ja visa tauta būs arī turpmāk tā vienota, kā tagad. — Ja jūs būsiet vienoti darbā, vienoti tautas un valsts lietās un vienoti pret svešām varām.

Mācaities nevien kopt šo zemi, mācaities viņu arī aizsargāt, lai būtu gatavi cīnītāji, kad Latvijas karogs jūs reiz sauks pie ieročiem, sauks cīņa par tautu, zemi un valsti.

Esiet kā jūsu tālie senči, līdumnieki un kaļotāji, kuŗu cirvji pārvērta par druvām Senlatvijas mūža mežus, un kuŗu šķēpi spēja atvairīt no šīm druvām lielo kaimiņtautu armijas!

Augusts Brocis.

Teiksma par varoņu cilti.

(11. novembŗa atcerei).

„Tautiet, kas gaŗām man ej,
Iededzies tēvzemes mīlā...“

Latviešu tautai brīvi bij laiki
Gadsimtus atpakaļ senus.
Senču birzes ar ozoliem kupliem
Ēnoja kalnus un lejas.
Ziedokļa smaržas pulcēja ļaudis
zem dievu kuplajiem kokiem.
Naida un ķildu nebija tur,
kur mīla un sirsnība lējās.
Zeltdruvas bij dziesmotas,
dziesmoti lauki un meži.
Dravas atnesa medu un vasku,
un miežu lauks miestiņu saldu.
Dievi bij klātu it visur,
kuploja kvieši, griķi un lini.
Prieki un līgsmība mājoja
brīvajās latviešu sirdīs.
Svētais kalns pulcēja ļaudis
ap sevi no vistuvēm un tālēm
Teikdams vadoņus savus
un dievus, kas svētīj'ši tautu.
Sārti dega no kalna uz kalnu,
aicinot ļaudis vienkopus.

Iedūcās tecilas sētās
Asākas trinot bultas un sķēpus.
Stabgalā zīle dziedaja vēstis
bāliņiem cilājot āvas...
Naidnieks bij uzmācies ciltīm
sen brīvām, cēlās latgaļi, kūri,
Zemgaļu pulki un Sēlijas vīri,
Tālavu virsaitis Rusiņš!
Sievas un meitas, puķes un mētras
apvija varoņu pierēm...

— — — — — — — —
— — — — — — — —

Gadsimti rakuši varoņu laikus šos
mūžības dzelmē.
Testaments guldīts, kur brīvajai tautai
bij varoņiem jauniem,
Nesa kas brīvību seno
caur tumšajām gadsimtu grēdām.

No Kurzemes plūst gaŗas bēgļu rindas,
Aiz ratiem rati steigā tālāk trauc.
It visur atskan drūmas šķēpu šķindas,
Un lodes iesīcās un gaisu jauc.

Brīvības dieviete Brīvības pieminekļa virsotnē.

No lepnās druvas šķirās saimnieks sirmais,
Tam acis valgas — sāpju pieliets kauss:
— Pie Nāves salas krita dēls mans pirmais.
Vēl otrs ir, kas ciņām kājas aus!

Ardievu, Kurzeme, ardievu, Skrunda,
Nu manas kājas svešas smiltis mīs,
Līdz kamēr sitīs lielā likteņstunda,
Kas testamentu seno izpildīs! —

Un atkal tā, kā senā teiksma stāsta,
No visiem kalniem ugunssārti spīd.
Un atkal tā, kā seno dienu klāstā,
Aiz vīra vīrs caur melnu tumsu slīd...

Tiem acis priekā kvēl pret gaišu rītu,
Kaut skrandās tērpti, varens viņu pulks;
Ikkatris asmeni tur rokās trītu —
Ir cēlies Lāčplēsis mums — brīves tulks!

Vidzemes mežos,
naidnieka lenktos,
Pulcējās saujiņa
varoņu brašu
Tēvzemi sargāt,
kā latvietim nākās!
Kājas tiem basas,
apģērbi cauri,
Sirds pilna mīlas
pret zemi un tautu:

— Ne pēdas vairs tālāk,
kaut visus mūs kautu! —
Solījums svēts tas
no sendienām auklēts

Nesis ko krūtīs
jau Tālivalds, Veķis,
Atdodot tālāk
to jaunajām audzēm.

Brīnumu brīnumos
pulcējas ļaudis,
Klausīties stāstu,
kas uzvaru paudis!
Saujiņa vīru
jau kļuvuši pulki,
Austošās brīvības
varenie tulki!

Dreb Cēsu torņi varenie un staltie,
Pret ienaidnieku stājas latvja krūts!
Pland vējos karogi un sarkanbaltie
— Uz priekšu, — kapteinis sauc — šis mirklis grūts!

Šis mirklis japārvar kā daudzi citi,
Neliekties vairs, bet vienmēr tālāk iet
Rau' visi ciemi svešo izpostīti,
Kā klusi kapi latvju sētas šķiet...

No ierakumiem miglā ceļas stāvi,
Ņirb durkļi, kaskas, runā ložu spiets.
Plēš šrapnels rotu, fosgēns izsēj nāvi
Un dzīves dziest kā novakarēs riets.

Tie laimīgie, kas pēc šīm kaujām dzīvos,
Teic vārdus klusi vecais komandiers,
Un karogs sarkanbalts pār dzimto zemi plīvos
Būs atkal atgūts tautai senais miers...

Aust sestais marts
pār tālo Skrundu
Un Venta mierīga
zem sniegiem klus...
Kāds šonakt vēsta
baigo likteņstundu.

— — — — — — — — —

No Lēnām pulkved's jāj
uz zirga balta,
Tam skats ir mierinošs
un drošs:
— Drīz Kurzemītē
Atkal kvieši zels,
Un lauki sazaļos,
Kā citkārt pašu dzimtai...
Tad atskan šāviens spalgs
Un otris, trešs,
Un sārtās lāses
Krāso marta sniegu —
Ir krītis Kalpaks,
Lielākais no lieliem —
Aiz viņa Grundmanis
Un Krievs...

— — — — — — — —
— — — — — — — —
— — — — — — — —

Bet stāvi iet bez guruma un stājas,
Tiem acis ienaidā kā uguns kvēl —
Krīt daudzi jau, vairs nesasniegt tiem mājas,
Bet viņu vietā stājas vēl un vēl...

Un pulki tālāk iet pret gaišu rītu, —
Tos vada Balodis, tik liels un drošs,
Lai testamentu seno izpildītu
Un tautai rīts nu austu gaišs un spožs.

Aust maija rīts pār Kaugurciema smiltī,
Bēg sarkanarmiets, nodreb von der Golcs,
— Aiz latvju pulkiem mesti sēru tilti —
— Šai kaujā varenā ir krītis kapteins Zolts.

— — — — — — — — — —

Liec galvas varoņi, lai tālāk ietu,
Pār sirmo Rīgu pārskrien miera vēsts —
Un cīnītāji aptur ložu spietu,
Ir pēdējs traips no latvju zemes dzēsts!

Latviešu tautai brīvi nu laiki
kā gadsimtus atpakaļ senus.
Senču birzes ar ozoliem kupliem
ēno nu kalnus un lejas.
Ziedokļa smaržas sapulcē ļaudis
zem dievu kuplajiem kokiem.
Slava lai varoņiem Lāčplēšiem,
kas tautas dvēselē dzīvo!
Gadsimti cēluši varoņu laikus
no mūžības dzelmēm.
Testaments pildīts senais
atkal no varoņiem jauniem
Nesa kas brīvību lielo
caur tumšajām gadsimtu grēdām...

Lai plīvo mūsu karogi.

Divēji lieli svētki šovasar mums vairāk kā jebkad rādījuši, cik brīnišķs var būt karogu plīvojums, slaidu sarkanbaltsarkanu karogu plīvojums.

Plašajos strādnieku svētkos, Juglas ezeram pāri nākdams, vējš karogu straumes lieca pret Brīvdabas muzeja priedēm, vēršot tās pret rītiem. Tāpat pret rītiem, to pašu vēju dzītas, karogu straumes arī lielajos pļaujas svētkos liecās saulei pretī — uz rītu pusi. Vai tā būtu tikai sagadīšanās, vai kāda simbolistiska, paša likteņa lemta tiekšanās pretī rītiem, jaunam saules lēktam, kas atmodina ne tikai dienu, bet visu dzīves mūžīgo tecēšanu un ritumu.

Pēc tik daudz gaiša un liela, kas šogad ienācis mūsu dzīvē gribas ticēt, ka tas ir likteņa lemtais mūsu ceļš, kas vedīs visu dzīvi pretī lielākam gaišumam un pilnībai. Un vai tad kāds brīnums, ka karogs visu to klāj, ka karogs valsts simbols, stāv pāri visam tam. Viņš taču ir tas, kam pieder tautas ticība, viņš ir tas, ap kuŗu, kā vieglas dūmākas tinās cilvēku tēvzemes mīlestības visdziļākās izjūtas. Un tā tam ir jābūt. Jābūt ne tikai tik lielos un gaišos brīžos, kādi bijuši jau minētie svētki. Karogam arī ikvienā mājā, ikvienā sētā jābūt tam lielajam simbolam, kas rāda un rādītu, ka mēs mīlam zemi, ka to mēs esam paturējuši savā sirdī ar dziļas bijības un svētuma pilnām jūtām.

Ikvienā sētā, visglītākā vietā ir jāpaceļas skaistam karoga mastam, lai mūsu valsts

Mazpulku darbu izstādes atklāšana. Vidū Ministru prezidents Dr. K. Ulmanis, no viņa pa labi Izglītības ministrs prof. A. Tentelis, Zemkopības ministrs J. Birznieks un Lauksaimniecības kameras priekšsēdētājs R. Dzērve.

svētku dienā, 18. novembrī no sētas uz sētu sasauktos karogu plīvojums. Šiem karogiem nu reizi jārunā viena un tā pati kopējā valoda — mēs esam ciešām saitēm vienota latviešu tauta. Un atbalsim, ko saka šī karogu valoda jāatskan un jānogrimst visās mūsu birzēs, kalnos un pakalnos, upju līčos un pļavu rudenīgajā klusumā.

Vēl vairāk, — arī pēc lielās svētku dienas karogam ik sētā jākļūst par lielāku ģimenes svētku apliecinātāju. Ikvieni svētki, ko mēs svinam savā ģimenē saticībā, klusas un dziļas mīlestības pilnām sirdīm, var droši iekļauties tautas dzīvē. Un jo vairāk saticības un mīlestības būs mūsu atsevišķās sētās, jo dziļāku, bijīgāku un svētāku jūtu pilni no turienes nāks cilvēki, kas darbu darīs ne tikai savā, bet arī citu līdzcilvēku labā.

Cilvēku sirdis ir tā noskaņotas, ka viņas apzinīgi vai neapzinīgi alkst atpūtas brīžos svinīguma, alkst kaut kā, kas saskārtos ar neikdienišķo, mums visiem tik neparasto, bet sirdī dziļi ilgoto un meklēto... Šo cilvēka dabas nemitīgo vēlēšanos labi izpratusi zviedru tauta. Viņa prot katru svētku dienu un svētdienu padarīt sirsnīgāku, gaišāku, vairāk svināmu.

Tur karogi katru svētdienu apliecina un rāda, ka nu patiesi ir svēta diena, diena, kuŗā varam atpūsties un kuŗā varam arī iedziļināties visas lielās dzīves ritumā, kas ap mums un kas nes mūžības zīmogu.

Vai arī pie mums, pirmā kārtā mazpulku dalībnieki, visi kā viena saime nevarētu pacelt mūsu valsts karogu savās sētās. Mazpulku dalībnieku rokās nodots ir arī tas atbildības pilnais uzdevums — izaugt pašiem par tādiem jaunekļiem, kuŗi prot cienīt svētumus, kuŗi prot arī karogu cienīt un izprast viņa lielo vienojošo un simbolistisko nozīmi, bet kuŗi arī reizē var un prot iespaidot, netieši, tikai ar savu izturēšanos arī parējos ļaudis savā apkārtnē.

Tas ir skaists uzdevums. Kas viņu pats pratīs piepildīt un ar sevi rādīt arī citiem priekšzīmi, tas daudz jau savā dzīvē būs sasniedzis garīgā pasaulē. Par to karogs vēdinās kādu neizsakāmu burvību — liela pienākuma un dziļas tēvuzemes mīlestības burvību.

Lai plīvo mūsu karogi! A. R.

Arn. Lūsis.

Klusais draugs.

(Grāmatu nedēļas pārdomas).

Draugs, par kuŗu es turpmāk gribētu rakstīt — ir grāmata. Sevišķi jaunatnei tā mīļa, jo viņas meklējošais gars tur atrod atbildi daudziem neizšķirtiem jautājumiem, gūst daudz jaunu ierosinājumu, pārdomu. Tagadējā laika kultūra nav domājama bez grāmatas, bez rakstīta vārda un ar pilnu tiesību varam teikt, ka grāmata stāv mūsu tagadējās kultūras pamatā. Tā ir sakaru uzturētāja starp radītāju, grāmatas autoru un lasītājiem. Pirmā domas, slēdzieni un atradumi kļūst pieejami pēdējiem, un, kā ūdens dažreiz tiek pārliets no viena trauka otrā, tā pārlejas sacerētāja domas uz lasītājiem. Tādā ceļā grāmata kļūst par cilvēka labāko un uzticamāko draugu un skolotāju. Vienmēr mēs viņu varam atrast pie sevis un vienmēr tā mums stāstīs savus brīnišķos un nebeidzamos stāstus. Bet — kā dzīvē mums nākas sastapt labus un sliktus cilvēkus, tā sastopam arī labas un sliktas grāmatas. Pirmās mums atnes lielu svētību, jo tās mūsu domas ievirza pareizā gultnē, dod tām skaidrību, iejūsmo mūs cēliem darbiem un mērķiem. Labu grāmatu izlasījuši mēs vienmēr jūtam sevī tādu kā iekšēju gaismu un siltumu, kas ilgi nezūd, bet uztur mūs modrus arī tumšās un nebaltās dienās. Tā ir labās grāmatas vara, viņas spēks, kuŗu mēs dažkārt nemaz neapjaužam.

Slikta grāmata, turpretim, cilvēkam atnes daudz ļaunuma. Tā pamodina mūsos kādu tumšu, ļaunu varu, liek atdzīvoties mūsos dzīvnieciskiem instinktiem — ar vārdu sakot — gremdē mūs. Slikta grāmata mudina mūs darīt sliktus darbus un tā tas dažreiz arī ir noticis un notiek, ka izlasījis kādu laupītāju romānu, bērns pats arī iedomājas sevi esam laupītāju, un uzbrūk vientuļam ceļa gājējam, nemaz nezināms, ka tas, ko viņš dara, ir noziegums.

Mazpulku dalībnieki! Sargaties no šādām grāmatām. Tās ir kā lipīgs mēris, kas pielīp katram un nav viegli izārstējams. Nekavējat velti laiku un enerģiju šādas grāmatas lasīdami, jo dzīve jau tā ir par īsu, lai jūs varētu visas labās grāmatas izlasīt. Man nāk prātā, ka bērnībā man ļoti patika lasīt dažādus dēku un laupītāju romānus. Vienai grāmatai es atceros pat nosaukumu. Tas bij stāsts par lielo Parīzes laupītāju Kartušu. Un — ticat vai nē — es, lai dabūtu šīs grāmatas turpinājumu, gāju veselus 6 kilometrus no Lejasciema, kur toreiz apmeklēju skolu, līdz Dūrei, visu ceļu domādams par to, ka dienās kļūšu slavens laupītājs. Paldies Dievam, ka neesmu tāds kļuvis un esmu palicis par mācītāju. Vēl tagad man ir žēl tā laika, kuŗu toreiz izšķiedu lasīdams tādas muļķīgas grāmatas, jo tas ir pazaudēts laiks. Atklājot grāmatu nedēļu, mūsu Virsvadonis pareizi aizrādīja, ka mums visiem spēkiem jācenšas apkaŗot šādus „sēnalu literātūras" plūdus. Un labākais apkaŗošanas līdzeklis ir ļoti vienkāršs — nepirkt un nelasīt šādas grāmatas. Tad viņas pamazām izzudīs no grāmatu tirgus un viņu rakstītājiem nebūs nekāda prieka deldēt spalvu un tērēt tinti un papīru.

Jaunība ir tas laiks, kad mēs visvairāk uzkrājam sirds bagātību turpmākai dzīvei. Kaut gan cilvēks garīgi aug visu mūžu, tomēr šī augšana ir tikai jaunībā gūto iespaidu papildinājums pieredzes un piedzīvojumu ceļā. Lielā dzīvē ieejot mūsu pirmais uzdevums ir — darbs. Un tas prasa tikdaudz laika, ka lasīšanai un pārdomām varam ziedot tikai dažas stundas dienā. Un cik nabadzīgs jūtas šāds cilvēks, kas neko vērtīgu nav lasījis, neko nezin no literātūras un mākslas. Lai cik greznas būtu viņu drānas un lai viņa uzvešanās būtu pati izsmalcinātākā — tomēr

98. Limbažu un 800. Limbažu ģimnāzijas mazpulku ražojumu apskatē godalgotie dalībnieki ar vadītājiem agr. V. Ķīsi un dir. K. Bērziņu.

mēs drīz vien sajūtam, ka aiz visa viņa ārējā spožuma slēpjas garīgs tukšums un trulums. Tādus cilvēkus sauc par neintelliģentiem, neizglītotiem, un viņi nekad nevar sev iekarot pienācīgu vietu sabiedrībā.

Pirms mēs ņemam rokā kādu grāmatu, mums jāpārliecinās, vai ir vispār vērts to lasīt. Šai ziņā jums, mazpulku dalībnieki, vērtīgu atbalstu labprāt var sniegt un sniegs jūsu vadītāji, skolotāji un vecāki. Lūdzat tos, lai tie izmeklē jums piemērotas grāmatas, lai viņi tādas jums, vismaz, ieteic. Un vērtīgu grāmatu mums tiešām ir ļoti daudz. Sekojot Ministru prezidenta draudzīgam aicinājumam, tās atkal papildinājušas skolu un biedrību bibliotēkas, sevišķi uz laukiem. Latvju grāmatrūpniecībā tagad sācies jauns posms un mēs ceram, ka arvien lielāks un lielāks kļūs mūsu kluso draugu — grāmatu pulks.

Kāds rakstnieks, kura vārdu gan neatceros, teicis šādus ļoti zīmīgus asprātīgus vārdus: grāmata, kuŗu neŗvar lasīt vairākreiz, nav vērts, ka to lasa vienreiz.

Labu grāmatu tiešām var lasīt vairākas reizes, un vienmēr mēs tur atradīsim kaut ko jaunu, agrāk neievērotu. Slikta grāmata mūs, turpretim, gaŗlaiko jau pirmā lasījumā. Interese, kādu grāmata spēj lasītājā pamodināt, ir mēraukla, ar kādu to varam vērtēt. Tamdēļ cenšaties, mazpulku dalībnieki, meklēt sev draugus labo grāmatu vidū. Iekārtojat, ja varat, sev mazu bibliotēku no vērtīgām grāmatām un cenšaties to papildināt. Tad ap jums vienmēr būs draugi, kas jūs neatstās, draugi, ar kuŗiem jūs varēsat dalities priekos un bēdās. Garīgā bagātība ir tā, kas cilvēkam pašķir ceļu uz panākumiem un dara to lielu. Krāsim šo garīgo bagātību, lasīdami labas un vērtīgas grāmatas un rūpēdamies par nezāļu iznīcināšanu grāmatrūpniecības tirgū. Tāds ir mērķis, kuŗu grib panākt nupat notiekošā grāmatu nedēļa.

Ausma Roga.

Sacensības priekam jābūt neizsīkstošam.

(Lielie pļaujas svētki Koknesē.)

Mūsu šī rudens lielo pļaujas svētku dižumu daudzi mazpulku dalībnieki paši līdzi piedzīvoja. Paši bija līdzi darītāji un arī liecinieki tam notikumam, kuŗā kopā sanākusi viena desmitā daļa visas latviešu tautas.

Tas nebija vairs tikai vienkāršs, parasto svētku noskaņojums. Tie nebija svētki, kādus mēs svinam ikgadus savos pagastos. Tie bija krāšņi svētki, ar dziļu simbolisku nozīmi visam tam laikam, kurā mēs dzīvojam, visām tām darba iespējām, centieniem un ideāliem, kādus mēs tagad varam saskatīt un kādi mums pavērti, kā kādreiz apslēptie, dzidrie kalnu strauti, uz kuŗiem nu izcirstas tīras tekas.

Tādus svētkus redzēt un viņiem līdzi dzīvot ir ieguvums, kas māca un rāda, cik varena, cik grandioza var būt doma un darbs tur, kur valda cilvēku vienprātība. Kur viņu sirdīs neredzama mīt kāda liela kopēja pienākuma, kopēju grūtumu un kopēja prieka apziņa.

Un ticēsim, ka tā lielā mazpulku karogu rinda, kas stundām ilgi plīvoja skatuves paaugstinājumā, arī nākotnē plīvos tikpat draudzīgi kopā visādos dzīves notikumos. Un karoga nesēji — tie, kas stāvēja savās vietās, izturēdami visus asos rudens vējus, ka tie, tapdami pieauguši vīri, vairs atpakaļ neskatīsies, bet ies tur, kur viņu apziņa tos sauks.

Viņi nebūs tie ļaudis, kuŗi kritizē visu, visu noliedz, bet viņi būs gājēji un darītāji. Galvenais — darītāji. Citādi taču viņi nebūtu tie karognesēji, par kuŗiem pļaujas svētkos mazpulku Virsvadonis teica: — lai salst, lai kož vēju asums, bet nomainīšana nav. Jāiztur līdz galam! —

Skaists un stipra cilvēka cienīgs vārds — j ā i z t u r. Un arī izturība taču nav tikai fiziska. Iztur tas, kam stiprāks gars un dziļāka ticība savam mērķim, savam pienākumam, savam ideālam. — —

Pļaujas svētki paši par sevi bija ieguvums ikvienam mazpulku dalībniekam, kas viņus redzēja un līdzi izjuta. Bet šie svētki jau bija saistīti arī vēl ar kādu citu notikumu, ar

mazpulku pieccīņām visas valsts apjomā. Tas ir liels notikums un viņš ir jāņem nopietni un apzinīgi. Gājiens no sava pagasta uz rajonu un novadu, no novada uz valsts pieccīņām nav ne mazais, nedz vieglais. **Tur** sacensības **priekam jābūt** neizsīkstošam, tur pret darbu **jābūt** lielai un pārliecinātai mīlestibai, jo tā vienīgā var dot rutinu, veiksmi, **ar kuŗu** var sacensties un **uzvarēt.**

Kā liels un neatņemams godīgas sirds un vīra drosmes apliecinājums še klāt nāk — sava mazpulka, sava pagasta lepnums un slava. Atcerēsimies „Zem baltzaļā karoga" Robertu. Kā viņš solas — saviļņots, pateicīgs un pazemīgs pret visiem, kas viņu mudinājuši, kas padomus devuši, bet karsts cīņas priekā par savu lietu! Viņš saka: „Gribu pateikt arī to, ka apsolos lielajā valsts lauksaimniecības izstādē turēties droši savā vietā, lai celtu arī tur Brauna apriņķa slavu un godu."

Un bija arī līdzīgi Robertam, šajā mūsu pirmajā sacensībā visas valsts apjomā, mazpulku dalībnieki, kas ar sava darba labumu, apdomību un veiklību, izcīnija balvas ne tikai sev personīgi, bet arī saviem mazpulkiem. Jauks tomēr ir šis sacensību veids, tīrs un dzidrs arī morāliski. Še nav un nevar būt partejības, runāt var tikai darbs un viņa prasme un veiklība. Un tur, kur savu vārdu saka darbs, tur jānovēršas katrai cilvēcīgai vājībai — naidam, skaudībai, nesaticībai.

Tādēļ jau tik daudz arī ir sirds visā mazpulku darbā un dzīvē. Tik daudz savstarpējas saderības. Šai saderībai arī turpmāk tā jānostiprinas, ka viņa kļūtu par visas mazpulku jaunatnes o t r o d a b u,

asins valodu, kuŗu neviens vairs nevar pārrunāt.

Visbeidzot gribētos atgādināt vēl vienu lietu, atgādināt to tamdēļ, lai mēs visi patiesi saprastos un viens otra nepārpra.tu. Turpat „Zembaltzaļā karoga" ir kāda vieta, kur Onīlu Katiņa demonstrē savus tērpus, kas pagatavoti kā sacensības darbi šūšanā. Un tur rakstīts ir šādi: „Jā, tā ir pati pilnība," iesaucās kāds viens un viņa balss bija dzirdama cauri visai telpai. „Nudien, tā ir pati pilnība!" Tāpat kā pati Katiņa, tā arī viņas apģērbs bij pati vienkāršība, miers un pazemība, bet šīs trīs lietas pasaulē jau arvien ir tās, kas palīdz sagādāt panākumus un uzvaru."

Gribētos teikt vēl vairāk — tās ir trīs lietas, kas palīdz sagādāt ne tikai panākumus un uzvaru, bet tās padara cilvēku skaistu, ikvienam tikamu un mīļu. Tās ir īpašības, kas vispirmā kārtā raksturo tieši garīgi bagātus un lielus cilvēkus.

Un lielās pieccīņas ir arī tās, kas pārbauda ne tikai mūsu darbu un veiklību, bet arī mūsu cilvēcīgo lielumu, mūsu gara spēku. Viņas ir tās, kas rāda, vai mēs esam un protam arī sasniegumos būt pazemīgi un vērtēt tos tikai kā kāpienu uz augšu, vai arī ar pāva lielību domājam, ka esam jau kalna virsotnē.

Gribētos teikt, ka mazpulku dzīvē šādas liela mēroga sacensības, kādas bija Koknesē, mācīs uz mūžu mūžiem no sava vidus izstumt pāva lielību, bet tās vietā arvien augstākā godā cels cilvēka pazemību, sapicību, goda prātu un dziļu lepnumu par sava mazpulka, par savas tautas dzīvi, darbu un panākumiem.

Nākošajām sacensībām gatavosimies ar vēl lielāku prieku un dedzību!

Mazpulku darbu izstāde Rīgā no 11.—18. oktōbrim.

9. oktōbrī jau no agra rīta Amatu biedrības zālē Rīgā daudzi vīri nesa finierus, dēļus un koka līstes, un āmuri klaudzēja līdz vēlam vakaram, gatavojot stendus pirmai lielai mazpulku darbu izstādei. Amatnieki strādāja ļoti uzmanīgi, jo nevienu naglu nedrīkstēja iesist ne sienā, ne grīdā.

10. oktōbŗa rītā piebrauca pirmais smagais auto ar izstādījumiem, tam sekoja daudzi citi, un ko gan visu nepieveda: bišu stropus, lielus un mazus arklus, ratus, grābekļus, plauktus, gleznas, dažādas mašīnas — viss mazpulku dalībnieku roku darbs un tad vēl kastes un kastes bez gala. Ar kas ēm piekrāva pilnas Amatu biedrības priekštelpas, tās tūlit izšķiroja pēc novadiem un novietoja pie novadu stendiem. Un viss tas nebija nemaz tik viegli, jo daudzām kastēm nebija atzīmēts nosūtītāja vārds, ne pat vieta. Daudzās kastēs pat pie mantām nebiia nedz pagatavotāja vārds, nedz mazpulka nosaukums klāt. Mazpulku inspektori svīda, šķirojot, bet tikko viena kaudze bija daudz maz izšķirota, tad jau bija piekŗauti atkal jauni kalni ar kastēm.

Labi bija Rīgas mazpulkiem, jo paši dalībnieki atnāca un izstādīja savus darbus, bet provinču novadu inspektoriem nāca talkā Rīgas Valsts makslas amatniecības skolas skolotājas un audzēknes. Mazpulku iesūtī o darbu bija tik daudz, ka tikai apmēram pusi, telpu trūkuma dēļ, varēja izstādīt, un otra puse bija jānovieto atpakaļ kastēs. Visas mantas arī nevarēja citiem rādīt, jo starp skaistajām mantām bija arī dažas ļoti bezgaršīgas: pēc veciem „musturiem" izgriezti finieru darbi, priekškari ar salkaniem „antiņiem" un „rūķīšiem", daži darba rīku modeļi bija rūpīgi nostrādāti, bet viņu samēri bija nepareizi, un daudzi darbi bija rūpīgi strādāti pēc skaistiem zīmējumiem, bet krāsas nebija pareizi izmeklētas. Tomēr lielum lielais vairums darbu bija tik jauki, ka pārsteidza ne tikai apmeklētājus, bet arī pašus izstādes rīkotājus.

11. oktōbrī plkst. 13 sega klāja kāpnes izstādē un lauru koki dekorēja ieeju,

gaidot tautas Vadoni un mazpulku Virsvadoni. Vēl katrs izstādītājs rūpīgi pārlaida acis pār saviem stendiem, nolika īstā vietā savus priekšmetus un izlīdzināja nevajadzīgas krokas. Un te jau Virsvadonis klātu. Mazpulku līdumniece L. Sprūds pasniedza ziedus. Sirsnīgos vārdos LLK priekšsēdētājs R. Dzērve lūdza mazpulku Virsvadoni Ministru prezidentu Dr. K. Ulmani atklāt izstādi. Neviens nevar aizmirst Dr. K. Ulmaņa vārdus, izstādi atklājot, ka „mūsu zeme par trūcīgu, mūsu ziemas par garām un vasaras par īsām, lai mēs spētu ražot tik lēti un tik daudz lauksaimniecības produktus, ka tos pārdodot, iegūtu tik daudz naudas, ko nopirkt visus vajadzīgos ražojumus fabrikās. Mums pašiem daudz kas jāprot pagatavot un tamdēļ izstādītiem mazpulku darbiem ir sevišķa nozīme." Virsvadonis Dr. K. Ulmanis valdības locekļu pavadībā vairākas stundas uzkavējās izstādē, sīki iepazīstoties ar mazpulku darbiem.

Pēc izstādes atklāšanas Rankas mazpulka diženais J. Stīpnieks Virsvadonim pasniedza albumu ar skatiem no mazpulku dzīves un darba. Bez tam vairāki mazpulki arī veltīja Virsvadonim pa balvai.

Vispirms izstādē katru apmeklētāju pārsteidza mazpulku attīstības grafiskais attēls, kur bija redzams, ka pirms pieciem gadiem ir bijuši tikai 16 mazpulki, bet tagad mazpulki ir lielākā jaunatnes organizācija Latvijā.

Kaut gan izstādē ar saviem darbiem piedalījās tikai 1/3 no visiem mazpulkiem, tomēr tā bija ļoti plaša un daudzpusīga. Čaklās mazpulku dalībnieces bija darinājušas tautiskā garā tik skaistas villaines, paklājus, cimdus un spilvenus, ka apmeklētājiem gandrīz apžilba acis no krāsu bagātības, un tā vien likās, ka uz Amatu b-bu atvesta kāda veca, bagāta pūra lāde, kuŗas mantas atkal celtas godā. Patīkamie augu krāsās krāsoto dziju adījumi un citi izstrādājumi rādīja, ka turpmāk mūsu sētās krāsošanai ar dabīgām augu krāsām piegriežama nopietnāka vērība. Viss dažādo izstādes rokdarbu kopums liecināja, ka mazpulku meitenes prot un var pagatavot visu, kas vajadzīgs ne tikai sevis apģērbšanai, bet arī mājas izdaiļošanai. Bez rokdarbiem liela daļa mazpulku bija izstādījuši augļu un sakņu pārstrādājumus: ievārījumus un konservus.

Izstādē redzējām arī tik lielu zēnu rokdarbu dažādību, ka sākumā radās šaubas, vai mazās rokas to var veikt. Bet tuvāk iepazīstoties ar izstādījumiem un arī ar vienu otru izstādītāju, radās pārliecība, ka mūsu lauku zēni var un prot padarīt tādus darbus, par ko nebūtu jākaunas pat labākiem amatniekiem. Te redzam gan lielus, gan mazus spiļu arklus, tos pašus, ko vēl vienmēr nevar atvietot fabriku ražojumi. Tālāk grābekļus, citu par citu skaistākus, zirgu lokus, gan vienkāršus, gan izrakstītus latviskos rakstos. Cirvju kāti piemēroti dažādām vajadzībām un katrai rokai. Redzami arī sekmīgi mēģinājumi mēbeļu gatavošanā. Izstādīti vairāki puķu postamenti, galdi, skapji, mazgājamais skapis, krēsli u. t. t. Jaunie bitenieki izstādījuši pašu gatavotus bišu stropus. Jaunie lopkopji — baribas galdu modeļus. Bet zēnu rokas neapmierinas tikai ar praktiskiem priekšmetem, viņi mēģinājuši parādīt savas spējas un talantus arī citos virzienos. Redzējām pašu darinātu vijoli, redzējām ļoti glītas pūra lādītes, papīra nažus, dzērienu kausus, spieķus ar komplicētiem izrotājumiem. Visi šie priekšmeti varētu noderēt par paraugu piemiņlietu gatavotājiem. Tāpat piemiņlietu sarakstu varētu papildināt ar citiem mazpulku darbu izstādē redzētiem priekšmetiem. Sevišķi glīti bija jūrmalnieku dzintara izstrādājumi. Redzējām ļoti glītus šķīvjus — kokā grieztus un mālā darinātus, dažādus vākus u. t. t. Ganos iedami. zēni pinuši salmu cepures, paši darinājuši pastalas, zirgu lietas, sētuves, izgatavojuši dažādus vijumus, mezglu paraugus. Mazpulku dalībnieki izgatavojuši arī vairākas laivas. Bija arī vairāki tvaika mašīnu modeļi, elektromotora modelis u. c. Viss tas liecina, ka mūsu zēni ir izpratuši, ka pašu darinātais ir vienmēr mīļāks un ka tam reizē ir ļoti liela nozīme saimniecībā.

No izstādīto priekšmetu daudzuma vien jau apmeklētāji pārliecinājās, ka mazpulki ļoti daudz strādā, un ka mazpulku daudzinātais darbs nav tikai vārdi vien.

Daudzām mantām radās arī pircēji, žēl tikai, ka dažām nebija pielikts norādījums, vai īpašnieks tās vēlas pārdot.

Bez pašu mazpulku dalībnieku darbiem, izstādē bija rādīts arī kā turpmāk jādzīvo un jāstrādā.

Bija izstādīta dzīvojamā istaba, kādai tai nevajadzētu būt, un daudzi apmeklētāji atzinās, ka viņiem pašiem mājās ir daudz tāda, kas šinī istabā. Tur bija dreijāta kumode ar greizu spoguli un aiz tā aizspraustām svētku vēlējumu kartēm. Aiz gultas sienas sega ar baltiem gulbjiem un rozā puķēm, dīvans ar rožu rakstu un bezgaršīgiem spilveniem, uz galda sega ar bezgaršīgiem vācu ornamentiem, un pie sienas salkana gleznas reprodukcija ar Šveices kalnu skatiem.

Un tālāk mūsu mākslinieku darinātas vienkāršās, praktiskās istabu iekārtas, skaistas un latviskas. Lai gan šīs istabu iekārtas bija samērā lētas, tomēr uz laukiem tās par naudu iegādāties varēs tikai retais, bet vecākie mazpulku dalībnieki tās labi var paši pagatavot. Zēni — koka darbus un meitenes — audumus un izšuvumus.

Apakšējā Amatu b-bas zālē demonstrēja augļu spiedes un deva garšot ābolu sulu. Tas lika pārdomāt, cik daudz izmantojamo augļu saimniecībās aiziet velti bojā. Parasto un moderno virtuvi sīkāk apskatot, redzama lielā starpība, ka ar samērā maz līdzekļiem saimnieces darbu var padarīt tīkamu un jauku. Moderna pirts un veļas mazgātuve rādīja to pašu. Bija arī redzami māju apkārtnes izdaiļošanas modeļi, drenēšanas ierīces, zibeņnovedēji, dažādas lauksaimniecības mašīnas un plašs zemkopības stends.

Mūsu tautas vadonis Kārlis Ulmanis atzina, ka visiem vajadzētu apmeklēt mazpulku darbu izstādi. Rīgas mazpulku dalībniekiem — kārtībniekiem nenācās viegli kārtot nepārtrauktās apmeklētāju rindas, 5000—8000 katru dienu. Dienā uz ielām stāvēja garas rindas Rīgas skolēnu, kas gaidīja savu kārtu.

Izstāde nepagāja arī bez starpgadījumiem: dažām melleņu pudelēm izsprāga korķi un kad tās deva nogaršot naktssargam, tas teica, ka stiprs gan neesot, bet dzert varot gluži labi. Kāds mazpulka vadītājs atnāca un prasīja, kur viņa stends, un kad viņam parādīja viņa mazpulka izstādītās mantas, tas izbrīnējies uztraucās, ka esot pieteicis atsevišķu stendu un nu tikai daļa mantu izstādīta tādā mazā stūrītī. Ja nu katrs mazpulks gribētu savu stendu, apm. 3 m garu, tad 800 mazpulkiem vajadzētu divi ar pus kilometru garu stendu līniju. Kāds mazpulks bija atsūtījis veselas 6 kastes ar ievārījumiem, ar kuriem varētu atvērt pat veikalu, jo ļoti gliti tie izskatījās, tikai dārgi bija jāsamaksā par transportu uz un no izstādes. Vienā kastē atrada arī bez vārda un vietas apzīmējuma augļu sieru, ko nogaršot dabūja visi izstādes darbinieki, un visi slavēja nezinamo labo pagatavotāju.

18. oktōbŗa vakarā kā beidzamie apmeklētāji dažas minūtes pirms izstādes slēgšanas ieradās 1000 Rīgas amatniecības skolas skolēni un kad tie bija projām, ar Rīgas aizsardžu palīdzību sākās izstādes novākšana. Labi, ka visi strādāja smaidot un jokojot, jo citādi tas milzu darbs nebūtu veikts. Līdz otram rītam izstādes pēdām no lielajām zālēm bija jānozūd, jo tur sākās jauns sarikojums. Amatnieki nojauca rūpīgi celtos stendus, tukšās kastes nepārtrauktā straumē plūda uz augšu un pilnās uz leju. Un jāsaka, ka šis izstādes novākšanas darbs bija daudz grūtāks par izstādes ierīkošanas darbu, jo dažas mantas bija sajauktas, dažām nokritušas zīmītes, bet tomēr līdz plkst. 4 rītā pēdējie āmura sitieni apklusa. Otra rītā atkal ieradās automobiļu virknes, kas pilnās kastes aizgādāja uz staciju. Daudzas nezināmas mantas tika aizsūtītas attiecīgo novadu inspektoriem, kur tās var saņemt nozaudētāji. Ja nu kādam mantas pagaidām nozudušas, tad, pirms vainot citus, katram jāpārdomā, vai bija uz katras mantas stingri piestiprināts mazpulka nosaukums un dalībnieka vārds. Bet tikai neuztraukties, gan vēlāk katrs savu atradīs!

Izstāde nobeigta. Mazpulku dalībnieki, kuŗi brauca to skatīt, atgriezušies mājās un pēc nobeigtiem vasaras darbiem var ķerties pie ziemas darbiem. Lābas sekmes! Izstādē redzētais dos jaunus ierosinājumus darbam, un nākošā izstādē mēs droši vien redzēsim vēl daudz jaukākas mantas.

Pirmās lielākās izstādes rīkošana ir mācījusi kā rīkotājus, tā izstādītājus, un cerēsim, ka nākošā izstāde noritēs vēl gludāk, vēl jaukāk. Uz redzēšanos!

Krišjāni Baronu pieminot.

31. oktobrī pagāja 100 gadu, kopš mūsu tautas dziesmu krājēja Krišjāņa Barona dzimšanas. Viņš ir viens no tautas atmodas laikmeta ievērojamākiem darbiniekiem un Kr. Valdemāra laika biedrs.

Dzimis Kr. Barons 1835. gadā 31. oktobrī Zemgalē, Struteles muižā. No tēva Kr. Barons mantojis izturību un gara stingribu, no mātes darba mīlestību un dziņu pēc izglītības. Tēvs agri nomirst un mazo Krišjāni apgādā māte un māsa, kuŗām gan tas nav viegli, jo bērnu ir daudz. Tomēr ar savu lielo centību Kr. Barons sasniedz Tērbatas augstskolu, kur studē matematiku, sevišķi interesēdamies par astronomiju. Uzsākdams studijas, viņš nepagriež muguru savai tautai, kā daudzi citi mācīti latvieši tanī laikā, bet rosīgi kopā ar Kr. Valdemāru darbojas latviešu studentu pulciņā. Studijas nobeidzis viņš dodas uz Pēterpili un uzņemas pēc Allunana „Pēterburgas Avīžu" vadību. „Pēterburgas Avizes" slēdz un Barons pieņem mājskolotāja vietu un uzsāk tautas dziesmu krāšanas darbu. Vēlāk pārceļas uz Rīgu, kur turpina tautas dziesmu krāšanu un kārtošanu. Viņš vienīgs no atmodas laikmeta vadoņiem piedzīvo brīvo Latviju un mirst 1923. gadā.

Kr. Barona dzejas pauž atmodas laikmeta cīņas sparu un drosmi. Tādu cīņas sparu it sevišķi pauž dzejolis „Upe un cilvēka dzīve," kas raksturo visu tautisko kustību. Tāpat ievērojams ir Barona dzejolis „Mūsu manta".

Kr. Barons rakstījis arī stāstus, kam gan mūsu dienās ir mazāka literāriska vērtība.

Ievērojamākais tomēr ir Kr. Barona mūža darbs — tautas dziesmu sakopojums, ar ko viņš uzcēlis sev mūžigu pieminekli. Viņa sakopotās tautas dziesmas ir latviešu tautas dvēseles dziļākais izpaudums. Barona tēva klusais darbīgais mūžs ir latvieša dzīves augstākais un cēlākais sasniegums.

Barona tēva uzsāktais darbs — tautas gara mantu krāšana turpinas arī vēl šodien. Ir vēl daudz neuzrakstītu gara mantu, kuŗas mēs nedrīkstam, reizē ar veco ļaužu aiziešanu aizsaulē, pazaudēt. Še arī mazpulku dalībniekiem var būt plašs darba lauks, turpinot mūsu lielā tautas dziesmu krīva darbu, uzrakstot un iesūtot folkloras krātuvei, kā tautas dziesmas, tā māņus, ticējumus, buŗamus vārdus, pasakas, teikas. Ja paši neziniet, kur sūtīt, uzrakstiet un aiznesiet skolotājam, gan tas zinās, ko darīt. Ar to mēs veiksim patīkamu un svētīgu darbu.

Krišjāņa Barona sirmais tēls dzīvos mūžīgi latviešu tautas atmiņā.

Kārlis Eņģelis,
mazpulku līdumnieks Durbes mazpulkā.

18. novembris.

(Neatkarības svētkos).

Šogad, 18. novembrī latvju tauta svin savas valsts 17. šūpļa svētkus.

Sūrs bija latvju dēlu ērkšķu ceļš uz brīvo Latviju. Cik daudz mātes vēl tagad neraud par varoņiem, kas atdusās Nāves salā, Tīreļpurvā, gar Daugavu. Ar upuriem, plecu pie pleca, latvji kaldināja brīvības zvaigzni....

Tā latvietis atkal pēc ilgajiem gadiem kļuva saimnieks. Viņa prieki un bēdas, rūpes ir viņa. Tā tas bij visus šos gadus, līdz atkal ļaunas varas mēģināja uzmosties un drupināt valsts pamatus. Radās ķildas, strīdi, nesaskaņas, kas varēja novest valsti līdz sabrukumam.

Cēlās vīri — Lāčplēši un 16. maija rītā tika darīts gals visām ķildām, — otrreiz atbrīvojot un atjaunojot Latviju.

Tagad, 18. novembrī, svinot savus pirmos neatkarības svētkus lai atceras un zin,

ikviens pilsonis, ko mums devusi šī diena un kas ir bijuši šās dienas radītāji.

Brāļu kapi, daudzi varoņu pieminekļi stāsta, cik dārgi pirkta katra zemes pēda. Neaizmirsīsim šos baltos pieminekļus, viņu darba algu, darīt staltus, apkopjot un nonoliekot vēlā rudens ziedus un noliecot galvas to priekšā.

Mēs, mazpulku jaunatne, solīsimies kā nākošie mantinieki ņemt par priekšzīmi brīvības cīnītāju idejas, veidojot skaistu dzimteni, mīlējot un grūtā brīdī aizsargājot.

Zinādami, kas ir brīvība, visās Latvijas malās, bet īpaši mazpulku jaunatnes sētās, svētīsim šos svētkus kā gaismas svētkus.

Jānis Ķelle,
Galgauskas-Kropas mazpulkā.

Šī zeme ir mūsu.

Tumšajā, lietainā, miglainā novembra naktī dzima Latvijas valsts. Valsts bez karaspēka, bez naudas, bet ar ticību. Ar nesalaužamu ticību, ka tūkstošiem gadu latviešu ciltis ar šo zemi. Latviešu zemi, kuŗa nav pērkama, nav pārdodama, bet mīlējama. Tā zeme, kur mūsu tēvu tēvi savus sviedrus lējuši, savas asinis slacījuši un bēruši zeltītos graudus ozola apcirkņos. Vai šo zemi varēja atdot svešam?

Toreiz 18. novembrī bij vīri ar mūsu ministru prezidentu mazpulku Virsvadoni **Dr. Kārli Ulmani** priekšgalā. Viņi ticēja Latvijai un Latvijas valstij. Pēc pāris gadiem bija ienaidnieks izdzīts un tagad latvietis pēc gadu simteņiem ir kungs un valdnieks.

Tagad jaunais arāj, kad eji tīrumā, tad atceries, cik šī zeme, šī mūsu zeme ir dārga.

Richards Graudulis,
Annas mazpulka dalībnieks.

Latvijai.

Šodien, ir tā lielā diena,
Kāda gadā ir tik viena:
Tēvu zemes vārdu minam,
Lauru vainagus tai pinam.

Vēlēju tai kuplai zelt,
Lielai augt un stiprai kļūt.
Savu vārdu godā celt,
Vienmēr spožai, modrai būt.

Oskars Sprūds,
Kalētu mazpulkā.

Karogs lauku sētā.

(Skat. rakstu iepriekšējā numurā).

Tā karogus izkar pilsētās vai pie tuvu stāvošām ēkām. Uz laukiem glītāk izskatās ja uzcel atsevišķu karoga mastu.

Mastam jābūt vismaz par vienu trešdaļu augstākam kā apkārtējām ēkam.

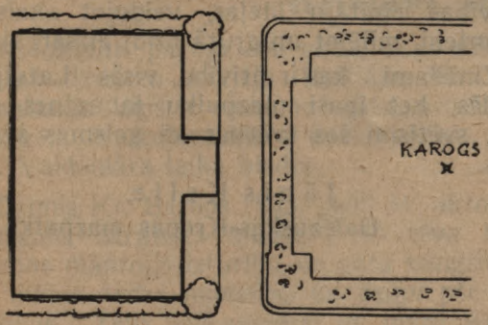

Karoga mastu var celt mājas priekšā uz zāļu laukumiņa vai uzkalniņā

1. 2. 1.

Karoga masta gals ar uzmavi: 1) ar kustošu bloku. 2) ar nekustošu un 3) vienkāršais veids ar ieurbtu caurumu auklas ievēršanai.

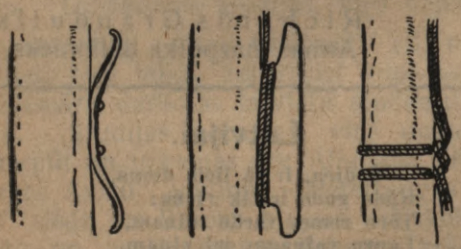

1. 2. 3.

Auklas piestiprināšana pēc karoga uzvilkšanas. 1) dzelzs staklīte, 2) koka dēlītis, 3) auklas apsiešana ap karoga mastu bez sevišķas ierīces.

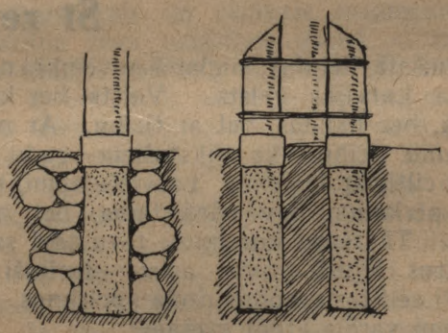

1. 2.

1) Masta ierakšana zemē. Apakšējā daļa karbolinēta vai darvota, ap mastu aptīta darvotas papes josta, kur zemes virsma skar mastu. 2) Masta piestiprināšana pie diviem stabiem, ja tie sapūst tos var apmainīt pret jauniem. Bedrē var iestampāt akmeņus.

1. 2. 3.

Pirmais karogs ir nesamērīgi liels, otrs par mazu, trešais ir pareiza lieluma.

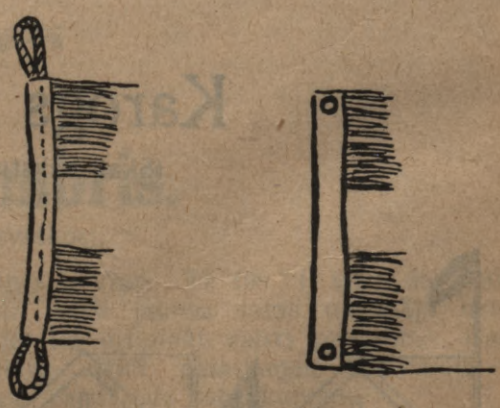

1. 2.

Karoga mala nošūta ar stingru drēbi, lai vējš to nesaplosītu. 1) Jāiešuj aukla ar cilpiņām masta auklas piesiešanai 2) vai jāiešuj divi metala vai ādas riņķi.

Sava zeme.

V. Baltinestera tēlojums.

Nu man pieder gabaliņš zemes. Es nopirku šo mazo, glīto zemnieka māju un gribu še dzīvot. Nekad es vairs negribu atgriezties pilsētā. Cīlvēki ir iznīcinājuši visas manas labākās cerības. Pat mani tuvākie draugi. Pēc visa tā, šis lauku klusums ir tīk patīkams kā dievnama miers. Es jau vēl zinu, kā zemi vajaga apstrādāt. Man toreiz bija 20 gadu, kad es pēc tēva nāves aizgāju no mūsu īpašuma, kas bija iestidzis lielos parādos. Es aizgāju plašajā pasaulē. Tiesa gan, ka naudas lietās man vienmēr bijusi nedzirdēta laime. Es ātri tiku uz augšu. Tas bija kāds atradums, patente uz to un naudas man vairs netrūka. Un tomēr laimes, klusas laimes man nebija.

Ar cilvēkiem man nekad neveicās un nelaimējās. Par savu naudu es varēju nopirkt veselu muižu ar lepnām ēkām, sugas lopiem, skaistiem zirgiem. Es varēju pieņemt pārvaldnieku un veselu kalpu saimi. Bet es vēlējos vienkāršas, klusas zemnieka mājas. Es pieņēmu tikai divus kalpus. Viens no viņiem bija īgns un mazrunīgs. Otrs bija pakurls un es viņu nenogurdināju ar jautājumiem un atbildēm. Es jutos tik apbrīnojami viens un biju bezgala priecīgs. Es dzīvoju uz savas zemes un apzinājos, ka katrs solis pieder man.

Cilvēki nekad pilnīgi nepieder vienam. Arī vislabākie draugi nē. Bet es gribēju kaut ko, kas man pilnīgi piederētu. Un tā bija mana zeme. Sākumā likās, ka man cilvēku nemaz nevajaga. Pagāja ilgāks laiks un es tomēr sāku ilgoties pēc īsta drauga savā vientulībā. Beidzot es nolēmu braukt uz pilsētu un meklēt sev sievu. Pilsētas dzīve ilga vairākas nedēļas. Es izvēlējos sev Ilzi. Viņa nebija sevišķi skaista, bet Ilze bija vienīgā, kas neizsmēja vismaz manu vientulību. Viņa arī bija vienīgā, kas bija ar mieru sekot man vientuļā zemnieku mājā.

Jau pašā sākumā es teicu: „Tikai tādu sievu es cienīsu, kas grib dalīties manā vientulībā un atteikties no pilsētas!„ Ilze visam piekrita ar galvas mājienu. Man likās, viņa būs krietna sieva. Kamēr es biju pilsētā, mani abi kalpi vieni strādāja laukos, bet es nebiju tur klāt. Un es nolēmu, nekad vairs neatstāt savu zemi. Ja kāds ir ar mieru, lai tas nāk pie manis.

Ilze atrakstīja, ka viņa ar savu brāli mani apmeklēšot. Viņi atbrauca un man bija izdevība iepazīties ar Ilzi pirms to paņēmu par sievu. Viņa nekad nebūtu bijusi īsts draugs manā vientulībā. Ilze nesaprata un negribēja saprast, kamdēļ es esmu atstājis cilvēkus un atnācis še uz laukiem. Viņa to uzskatīja par tukšām iedomām. Viņas plāns bija mani pamazām pierunāt atgriezties pilsētā. Ilze bija viltīgi gudra. Viņa liekuļoja dabas mīlestību un piemērojās man, lai vēlāk mūsu kopīgo dzīvi vaditu pēc saviem ieskatiem. Bija skaidrs, ka mēs nekad nesapratīsimies. Mums bija jāšķiras un viņa aizbrauca ar savu brāli. Es paliku atkal viens. Kas gan man vēl atlika? — M a n a z e m e.

Zeme paliek, cilvēki tādi nav. Staigāgādams pa saviem laukiem un ieelpodams zemes smaržas piesātināto gaisu, es daudz ko pārdomāju. Es atcerējos, ka gribēju Ilzei pierādīt, cik skaisti ir dzīvot pašam uz savas zemes. Vēl vairāk, cik skaisti ir dzīvot, ja cilvēki mīl viens otru un pilnīgi saprotas. Cik skaisti ir dzīvot lauku klusumā un strādāt. Bet Ilze mīlēja cilvēkus, sabiedrību un troksni.

Kādreiz Ilze sacīja, ka ļoti mīlot pasauli. Tad es viņu gribēju pārliecināt: „Kas tad ir pasaule? — Zeme! Un redzi, maza, maza pasaules daļiņa pieder mums te. Šinī pasaulē ir mūsu mājas un mūsu lauki. Un šīs mazās pasaules ziedi un augļi pieder mums vieniem. Vai tas nav

Zemei.

Zeme, tu mums esi svēta,
Svēti tavi augļi šķiet.
Sēkla tā, kas tevī sēta,
Zeļ un brīnišķīgi zied!

J. Kārkliņš.

liels prieks būt par šādas mazas pasaules īpašnieku?" Bet velti es Ilzi mēģināju pārliecināt. Viņa mani nesaprata. Mēs bijām tik dažādi cilvēki.

Pēc kāda laika Ilze paziņoja, ka esot ar mieru izlīgt. Bet viņa man uzstādīja vienu noteikumu, lai es atgriežos pilsētā. Tad es Ilzei nosūtīju smagu vēstuli. Šinī vēstulē es ieliku mazu saujiņu zemes un zīmīti ar uzrakstu: „Es palikšu uz savas zemes!"

Man bija skaidrs, par visu vairāk es mīlu savu zemi. Un tikai te dzīvojot es būšu apmierināts un laimīgs. Drīz pēc tam es liku piestiprināt pie savām mājas durvīm kādu lielu, masīvi izgrieztu koka dēli. To man pagatavoja kāds vietējais mākslinieks — zemnieks. Ar lieliem burtiem cietā zemnieka roka te ieroboja to, ko es teicu:

Alūksnes pag. mazpulka dal. E. Mālenders pie sava stenda ražojumu apskatē.

Krusta baznīcas mazpulka dalībnieces demonstrē mazpulku formas tērpa gatavošanu mazpulku darbu izstādē Rīgā.

„Zeme ir uzticama. Zemi nepievil. Ja cilvēki Tevi atstājuši, esi apmierināts, ka Tev pašam pieder kāds zemes gabaliņš!"

Šāds uzraksts stāvēs uz visiem laikiem virs manas mājas durvīm. Un visos svētkos pār šo māju slaidi plīvos miera karogs.

Diks un Roberts.

A. M. Dženksona stāsts.

(6. turpinājums.)

„Ak tā! Vai tas ir Domeniks, mirušā kapitana brālens un pirmais mūsu pulkā, kurš baidas redzēt mazliet asinis?" kāds viņam uzbrēca. Viņš runādams tuvojās Domenikam un Diks redzēja, ka tas bija ciema kurpnieks — Timotejs.

Domeniks atgriezās un redzami neapmierināts iesaucās:

„Ej, nu, ej stulbais! Vai tad tu nekad neesi redzējis, kā kaķis spēlējās ar peli?"

„Ar kaķu spēli šeit nepietiek. Viņš jādabū nost no ceļa. Tie par daudz jau redzējuši," neapmierināts kurnēja Timotejs. Bet Domeniks, Timotejam vairs nepiegriezdams nekādu vērību, piegāja pie kāda cita plecīga vīra un deva tam dažus rīkojumus.

Svešais vīrs aizgāja, bet drīz vien atkal atgriezās ar garu virvi rokās. Domeniks atkal tuvojās Dikam, kurš pussēdus, uz elkoņa atspiedies, gulēja turpat, kur bija nokritis.

„Tā, mans gudrais, mazais jaunnekļi," viņš teica, „tu iedomājies mācīt nabaga Domeniku kā zirgs jātīra, vai nē? Tu labprāt būtu gan apmetis cilpas ap viņa zābakiem, bet nu iekriti pats! — Vai nav jauki, ko? Tagad nu, jaunekli, būs otrādi — tev būs jāmācās un es mācīšu. Šurp, Richard, sasien un aizbāž tam vīram muti."

pējies par viņiem. Paturi pie sevis viņus tik ilgi, kamēr tu mani atkal redzēsi."

Pēc šiem vārdiem visi apkārtstāvošie vīrieši kaut ko norūca ,bet kapitans piebilda: „Kamdēļ gan ar viņiem neizrēķināties tūliņ? Tā būtu daudz mazāk rūpju! Ko mēs ar tiem darīsim?"

„Darat ko es jums saku," sakaitināts ierēcās Domeniks, „un nejautājat vairāk. Uzceļat to tur," viņš norādīja uz Diku, „vienam no tiem lielājiem zirgiem — viņš ir ievainots; otrs var iet kājām. Kad jūs nokļūstat kalnu tuvumā, tad aizsienat

Mazpulku darbu izstāde Rīgā.

3. Rīgas pils. ģimnāzijas mazpulka stends.

Mārupes mazpulka stends.

Diks, sadusmots par šādu nekaunību, mēģināja sacelties, lai pateiktu Domenikam, ko viņš par to domā, bet bija pārāk satraukts kritiena dēļ un sāpēs saguris tā, ka visas viņa pūles bija un palika veltas. Viņš bija gluži bezspēcīgs tumšā ietalieša varā un drīz vien gulēja saistīts ar rokām uz muguras un mutē iebāstu aizbāzni.

Tad Domeniks gāja uz to pusi, kur gulēja Roberts, mierīgi, bet neuzveikts. Viņš krītot nebija sadauzījies un pirmā brīdī mēģināja izbēgt no šīs gūstniecības. Bet redzēdams, ka svešie ir pārsvarā un pret viņu pavērsuši tumšo un baigo revolvera stobru, viņš nolēma, ka vismaz šajā brīdī labākais ir mierīga padošanās. Un tā viņš tagad gulēja uz muguras un domāja, ko gan šie bandīti varētu ar viņiem darīt un kā varētu beigties visa šī dēka.

Redzēdams Robertu tāpat sasietu un ar aizbāstu muti, līdzīgi Dikam, Domeniks raudzīdamies uz tā saukto kapitanu, norādīja uz abiem zēniem: „Ņem tos un rūacis un uzmanat labi, ka ejot garām mājām, tiem neizslīd no mutes aizbāzņi."

„Bet suns? Mēs taču to nevaram ņemt līdzi — tas būs pārāk bīstami," noteica kapitans.

„Ak," atsaucās Domeniks, noraudzīdamies gan uz zilā apģērbā tērptu vīru, gan uz suni, kuŗu viņš turēja.

„Dod man savu pistoli — es paraudzīšu, kas ar viņu te darams."

Diks uzdzirdis šos vārdus, pielika visus savus spēkus, lai sarautu strikus, kas viņu bij saistījuši un ietu cīņā par nabaga suņa dzīvību, bet tas viss bija velti. Dikam un Robertam klusu ciešot vajadzēja noskatīties to traģēdiju, kas norisinājās turpat viņu acu priekšā.

Kad nakts klusumā atskanēja spalgs šāviens un suns noraustīdamies izdvesa pēdējos elpas vilcienus, abi zēni aizvēra acis un Roberts cieši iekodās mutē iebāstajā saišķī, lai savaldītu asaras, kas negribot kāpa acīs.

„Nu, bet tagad dodaties kalnos un esat uzmanīgi pret maniem gūstekņiem," sacīja Domeniks ar velnišķu smaidu atdodams pistoli atkal viņas īpašniekam.

„Bet kas tad būs ar to tur?" jautāja kapitans, norādīdams uz nošauto suni. „Tas ļoti daudz vēl var pateikt."

„Par to es parūpēšos," atbildēja Domeniks. Tad visi vīri, kuriem, ka likās, nekāda prieka nebija še vēl ilgāk uzkavēties, steidzās pie saviem zirgiem. Diku uzcēla vienam liekajam zirgam mugurā un Robertu novietojuši vidū starp diviem zirgiem, viņi izjāja no drupām. Palika tikai Domeniks un viņam līdzās nošautā suņa ķermenis.

III. nodaļa.

Gūstā.

„Es nevaru izprast, ko gan viņi nodomājuši darīt ar mums," domīgi, itkā tikai pats pie sevis runādams, sacīja Roberts.

Bija pienācis rīts pēc visa lielā nakts notikuma un Diks un Roberts nu atradās šīs svešās bandas dalībnieku nometnē kalnos.

Kur un ap kādu vietu kalnos viņi tagad bija, to tie nezināja, jo Domenika pavēles burtiski tika izpildītas. Diku un Robertu uzmanīja ne tikai tad, kad viņi gāja garām mājām, bet tiklīdz tie nonāca kalnu pakājē, viņiem aizsēja acis. Ja šo apvidu viņi būtu pazinuši jau agrāk, arī tad viņi nevarētu pateikt uz kuru pusi tos aizveda. Viss, ko zēni zināja, bija tas, ka atstādami aiz sevis ieleju, viņi dažas stundas gāja pa nelīdzenu, grubuļainu ceļu, līdz beidzot sasniedza līdzenāku zemi. Tad viņus steidzīgi ieveda kādā klinšu aizā un kad tiem atsēja rokas, atraisīja acis un ļāva noņemt saikļus arī no mutes, tad viņi atradās mazā istabiņā, līdzīgā klostera mūku cellēm. Sienas tai bija klintīs izcirstas.

Cieta gulta stāvēja šīs alas vienā kaktā. Bet Roberts, lai gan pēc tik gara un nogurdinoša ceļa bija ļoti noguris, nevarēja gulēt. Viņš un Diks, kuŗa kāja bij piepampusi un kļuvusi ļoti sāpīga, vēroja ka ausa gaisma un pārrunāja visu notikušo, minēdami arī to, kas viņus vēl varēja sagaidīt.

Kā likās, bandīti bija nodomājuši pret viņiem izturēties diezgan laipni. Atsūtītas tika brokastis un atnāca arī kāda veca sieviņa, kas piederēja tepat pie nometnes. Tā apmazgāja un pārsēja Dika kāju, kas, cik tagad tas bija redzams, bij krītot ievainota uz kāda asa akmeņa šķautnes. Viņa tikko aizgāja un nu zēni palika vieni.

Diks atlaidies uz muguras, gulēja cietajā gultā un domāja par tēvu un māti un par tām šausmu pilnājām izbailēm, kas tiem tagad abiem jāpārdzīvo. Roberts turpreti nemierīgi staigāja pa mazo klinšu istabiņu un visu laiku nodarbojās ar vienu un to pašu domu, kas viņa apziņā bij iegu'nsi, kopš viņi bija sagūstīti.

Kad Diks neatbildēja uz Roberta piezīmi, viņš vēl reizi atkārtoja:

„Es teicu, Dik, kā tev šķiet, ko gan viņi domā ar mums darīt?"

„Es patiesi to nezinu," īsi atbildēja Diks, jo viņam šajā brīdī neciešami sāpēja kāja.

„Tas puisis Domeniks tomēr ir jāpievar," turpināja Roberts. „Es zinu tikai vienu lietu — es negribu būt pele viņa kaķim. Ū! Lielisks kaķis viņš būtu!"

Diks bija Robertam pastāstījis iepriekšējā naktī Domenika teiktos vārdus.

„Jā, ko tad tu domā darīt?" jautāja Diks, „Ko? Es domāju izglābties. Vai tu tā nedomā?" atbildēja Roberts.

„Ātrāk tas nenotiks, kamēr es nevarēšu nostāvēt uz abām kājām," Diks sāpīgi smaidīdams piebilda.

„Nabaga zēn! Tev patiesi ir grūti. To es ļoti labi izdzirdu pagājušā naktī, aizsietām acīm kāpdams še kalnos. Tad man arī nāca prātā daudz kas, ko tu man biji stāstījis par Italijas dzīvi un arī par šiem laupītājiem."

„Jā, tagad mēs paši savām acīm redzam tos dzīvus. Citādi taču mēs arī tā īsti

Paeglītis.

Pie bērzes stūŗa, noriņā,
Stāv maziņš, maziņš paeglīt's.
Viņš tur ir audzis labi sen,
No vēja rokas iedēstīts.

To bērzi lielie nicina:
Lūk, adatkažociņš tam esot,
Bet šie — kā varenāki radīti,
Sev zaļu lapu kroni nesot.

Bet rudens vējš kad laukos skraida,
No bērziem lapas krīt ikdien,
Līdz beidzot kaili zari lokas...
... Bet paeglīt's vēl zaļš arvien.

Osk. Vēroņis.

nebūtu ticējuši," iebilda Diks. „Vienalga, lai arī kā, es tomēr tik ļoti gribētu tikt no šejienes prom un apturēt to Domenika spēli. Es nemaz nevaru iedomāties, ka viņš būtu aizgājis atpakaļ uz mūsu mājām un strādātu tur, itkā nekas nebūtu noticis. Dievs vien to zin, ko viņš visu tur mājās nebūs sarunājis."

„Jā, viņš nav tas vīrs, kas šāda notikuma dēļ mainītu savu vietu," sacīja Roberts. „Bet," viņš pārliecinoši turpināja, „tava kāja drīz vien apdzīs un tad mēs varēsim mēģināt. Šai istabai ir divi logi un viens, šķiet, ir pietiekoši liels, lai mēs pa viņu varētu izlīst. Labi būtu uzzināt, uz kurieni viņi iziet."

Roberts pameta acis visapkārt skopi mēbelētajā istabā, uz kā varētu pakāpties, lai varētu paraudzīties ārā pa logu.

Šī mazā celle nebija ierīkota pēc noteiktas formas. Arī logi tajā bij dažādos augstumos un tie izgāja katrs uz savu pusi. Gulta bij novietota, cik vien tas tālu iespējams dziļi pie vienas sānu sienas. Gultai tieši pretī otrā sienā bija lielākais logs. Otrs bija mazliet zemāks un ieslīpi novirzīts turpat gultas pusē. Neviens logs nebija stiklots, nedz arī aizrestots. Un mēbeles šeit bija tikai trīs — gulta, neliels galdiņš un trīskājām krēsls.

Piebīdījis galdu pie lielākā loga, Roberts mēģināja uz tā novietot arī trīskājaino krēslu. Tad, pieturēdamies pie sienas, viņš uzkāpa uz šī paaugstinājuma, bet neraugoties uz visu savu slaidumu, viņš tikko varēja aizsniegt loga malu.

Uz pirkstu galiem paceldamies viņš varēja redzēt arī ārā, bet ar to jau pietika, lai Roberts zinātu, ka pa šo ceļu izglābties nebija iespējams.

Klints, kurā bija izcirsta ši celtne, krita lejup stāvus kā īsta mājas siena. Kaut kur lejā bija gan saredzamas koku galotnes, bet līdz turienei nokļūt pa kailu klinti nebija nekādas iespējas.

„Liekas, ka mēs esam še augšā mākoņos," teica Roberts. Viss, ko es varu redzēt — ir zilas debesis un klinšu sienas, kas stāvus noslīd lejā. Un tikai mazliet es varu saskatīt koku galotnes. Ja mums būtu gara virve, tik gara, ka sniegtos līdz

Vidrižu mazpulka stends mazpulku rajona apskatē Vidrižos.

kokiem, tad jau varbūt vēl varētu cerēt. Bet tā kā mums tādas nav, tad es tiešām nezinu, ko lai daram."

Tiklīdz Roberts bija pateicis pēdējos vārdus, atskanēja dobjš troksnis un celles durvis atvērās. Roberts steidzīgi nolēca no paaugstinājuma, bet tad jau arī viņa priekšā stāvēja tā pati vecā sieviņa, kas no rīta bij nākusi Dikam pārsiet kāju.

Vecās sievietes lūpās iezagās kāds noslēpumains un reizē līdzcietīgs smaids, redzot sakrautās istabas lietas. Tad viņa papurināja galvu un kaut ko teica tik lauztā izloksnē, ka Diks arī no viņas valodas nekā daudz nesaprata. Viņa esot runājusi kaut ko par bēgšanu un teikusi, ka tā ne pa vienu ceļu neesot iespējama. Nolikusi divus traukus ar ēdienu un krūzi dzeramā, vecā sieviete atkal aizgāja.

„Tā tad viņi negrib vis mūs badā mirdināt," teica Roberts, aplūkodams ēdiena traukus. „Man tikai gribētos, lai viņi mazliet dažādāku dod mums barību. Makaroni rītā, makaroni pusdienā, makaroni vakarā, tā šis labās mantas būs drusku par daudz."

Zēniem ēstgribas tomēr bija labas un viņi, steigā vien ēzdami, iztukšoja savus traukus. Labprāt būtu ēduši vēl, ja vien makaronu porcija būtu lielāka bijusi. Un tad šo nakti viņi gulēja tikpat maigi, it kā gulētu mājās, paši savās gultās.

(Turpinājums sekos).

ĢIMENE UN CILTS.

Prof. Dr. med. J. Prīmanis.

Ģimenes locekļu un senču pētīšana.

Valsts organisma uzbūves elementi jeb šūniņas ir ģimenes. Tās veido tautas laicīgo un garīgo seju, tās attīstību un likteni. Tikai cieša ģimeņu sadarbība dod spēku un izturību valstij. Ikviens no mums ir ģimenes sastāvdaļa un līdz ar to mazs locekļītis savas tautas saimē. Mūsu saistību ar ģimeni, tautu un dzimteni mēs vislabāk izjūtam tad, kad zinam un izprotam, kādā mērā mūsu dzimtas locekļi ir piedalījušies latviešu tautas bēdās un priekos. Pētot senčus mēs mācamies saprast, ka mums ir daudzas radniecīgas saites ar tautu, ka tās stiepjas un izplešas tālu ārpus tēva mājām un ka tamdēļ daudzos dzimtenes stūros mums meklējami tuvi un mīļi cilvēki. Mūsos tad ataust apziņa, ka ikvienam latvietim, ja tik viņš negrib noliegt savu izcelšanos, pats sevi, vajaga būt savas tautas un dzimtās zemes mīļotājam, t. i. nacionālistam un patriotam. Ir patīkami zināt, ka latviešu tauta par spīti dažādiem kariem un daudzām citām likstām nav pazudusi un ka tā visas grūtības panesusi, līdz sasniegusi savu brīvību un patstāvību, bet vēl patīkamāki zināt, cik un kā mūsu dzimtas priekšteči piedalījušies tautas dzīves gaitās. Pētot savus senčus, mēs ierakstam, ja ne jaunu lapaspusi, tad vismaz dažas rindiņas mūsu tautas vēsturē.

Otrkārt, mūsu pienākums mūsu priekštečus pētīt ir arī tamdēļ, ka mums viņiem jāpateicas ne tikai par to, ka viņi mums devuši dzīvību, bet arī par to, ka mūsu miesīgā un garīgā daba ir viņu dāvana, ko no viņiem iedzimtības ceļā esam saņēmuši. Tamdēļ var teikt, ka mūsu senči dzīvo mūsos. Tie it kā klusi iet, mums pašiem nemanot, dzīvē kopā ar mums un piešķir nokrāsu visām mūsu dzīves gaitām, visam mūsu darbam. Arī kad mēs izzudīsim, mēs tomēr dzīvosim mūsu pēcnācējos.

Daudzās ārzemju valstīs ģimenes vēstures pētīšanai jau sen piegriezta liela vērība un šinī jautājumā daudz kas veikts; te it sevišķi minamas: Vācija, Ziemeļamerika, Anglija, Francija un Zviedrija. Tur, sakarā ar šo jautājumu, nodibinātas vairākas biedrības, izdoti žurnāli un publicēti daudzi zinātniski darbi. Latvieši savu ģimeņu vēstures pētīšanā gandrīz neko nav darījuši un pat jāsaka, ka šo svarīgo jautājumu mēs esam pilnīgi piemirsuši. Mēs brīvās Latvijas pastāvēšanas gados esam gan diezgan daudz domājuši par tautas senatni un daudz ko šinī ziņā veikuši, bet tikai ne atsevišķu dzimtu dzīves gaitu pētīšanā. Nokavēto varam vēl griezt par labu, ja droši, neatlaidīgi un sistēmatiski ķeramies pie šī darba. Šis darbs ir tāds, pie kura ikviens savu roku var pielikt. Vajag būt tikai labai gribai, tad arī tas mums labi veiksies, gluži tā, kā tie, pie kuriem jau esam ķērušies.

Ģimeņu pētīšanas darbs ir svētīgs darbs. Tas paliks mūsu pēcnācējiem kā dārgs mantojums. Tie to varēs ne tikai glabāt, bet arvienu vēl papildināt.

Šis raksts lai rāda, kas un kā būtu darāms, lai ģimenes locekļu un senču pētīšanai ziedotais laiks dotu labus panākumus, lai iegūtās ziņas varētu noderēt dažu jautājumu risināšanai un noskaidrošanai attiecībā uz mūsu tautu.

Darbs veicams ar lielu apdomību un uzmanību, pieturoties pie noteikta plāna. Vispirms jāievāc un jāsakrāj ziņas par vistuvākiem ģimenes locekļiem, t. i. par sevi, brāļiem, māsām un vecākiem un pēc tam pakāpeniski par attālākiem un vecākiem dzimtas locekļiem. Pētot senčus, vajag vienmēr būt skaidrībā, kādā virzienā un cik plaši darbu grib veikt. Var pētīt tikai tēva, vai tikai mātes radus, vai arī šis abas grupas. Savukārt šinīs grupās var intresēties tikai par tiešiem priekštečiem, vai bez tiem arī vēl par kādu radu daļu, piemē-

ram par vīriešu, vai sieviešu dzimuma personām. Pētāmo personu skaits līdz ar to katrā atsevišķā gadījumā būs ļoti dažāds.

Savāktās ziņas ierakstāmas kādā atseviškā burtnīcā vai kladē, ierādot katrai atseviškai personai pēc vajadzības vienu vai vairākas lapas. Te jāņem vērā: jo vecāki senči, jo mazāk par tiem var ievākt ziņu. Iegūtās ziņas nav ieteicams rakstīt uz atsevišķām papīra loksnēm vai lapiņām, jo tās viegli var pazust un arī citādi iet bojā.

Par katru personu ievācami dati: 1) par dzīves gaitu, 2) miesas raksturīgākām pazīmēm un 3) par garīgo dabu.

Galvenās ziņas par dzīves gājumu ir šādas: 1. Uzvārds un vārds. Pie tam jācenšas noskaidrot, kad senči tagad lietoto uzvārdu dabujuši un vai tas laiku pa laikam nav ticis grozīts. 2. Dzimšanas vieta un laiks (gads, mēnesis, diena un, ja iespējams, stunda.*) 3. Kristīšanas datums. 4) Ja attiecīga persona precējusies, tad laulības dienas datums, laulātā dzīves drauga uzvārds un vārds, kā arī viņa dzimšanas laiks. vieta, tautība un ticība. 5. Bērnu skaits (ieskaitot mirušos un arī nedzīvus dzimušos). Ja vairākas reizes precējies, tad kuŗi bērni, no kuŗas laulības. 6. Nāves gadījumos atzīmēt nāves un apbedīšanas datumu, vietu un nāves cēloni (slimība, nelaimes gadījums u. t. t.). 7. Dzīves vieta. Ja dzīves vieta mainīta, tad, ja iespējams, atzīmēt, kamdēļ tas darīts. 8. Tautība un ticība. 9. Nodarbošanās (skolotājs, laukstrādnieks, amatnieks u. t. t) un sabiedriskais stāvoklis (saimnieks, kalps u. t. t.).

Šos datus vēl var papildināt dažādā apmērā, tuvāk apstājoties pie bērnības laika (kad bērns sācis staigāt, runāt, kad iemācījies lasīt un rakstīt, kas to iemācijis, kad sācis iet skolā, kādas skolas apmeklējis, kā skolā mācījies, kuŗš priekšmets vislabāk paticis u. t. t.) un jaunības gadiem (ko darījis pēc skolas beigšanas, kāpēc izvēlējies attiecīgo nodarbošanos u. t. t.) Tālāk var atzīmēt, kādā veidā attiecīgā persona piedalījusies vai piedalās sabiedriskā dzīvē, par ko tā interesējas ārpus sava ikdienišķā darba (par mūziku, literātūru, zinātni u. t. t.) Bez tam vīriešu personām atzīmējams vai tās piedalījušās kaŗā un kaujās.

No ķermeņa uzbūves pazīmēm vērā ņemamas šādas: 1. Vispārēja miesas uzbūve (spēcīga, vārga). Ja slimo vai slimojis, tad, ar kādām slimībām. 2. Augums (liels, vidējs, mazs; kalsnējs, drukns). 3. Galvas forma (garena, apaļa). 4. Sejas forma (gaŗa, šaura; īsa, plata; apaļa, stūraina, ovala). 5. Deguna forma (gaŗš, šaurs, īss, plats). 6. Matu krāsa (brūni, blondi, melni, sarkani) un forma (gludi, viļņaini, sprogaini). 7. Acu krāsa (brūnas, iedzeltāni-brūnas, zaļganas, pelēkas, pelēkzilas, zilas). 8. Ja ir kādi miesas trūkumi vai izkropļojumi, tad noskaidrot, kad tie cēlušies (no dzimšanas vai vēlākā dzīvē).

Sakarā ar ķermeņa aprakstu liela nozīme piegriežama fotografiju vākšanai un krāšanai, jo tās cilvēka ārējo izskatu attēlo daudz labāk, ka jebkuŗš apraksts. Ikvienam vajadzētu sastādīt dzimtas fotografiju albumu, kuŗā noteiktā kārtībā būtu sagrupējami dažādi fotografiskie uzņēmumi, kuŗiem sakars ar dzimtas locekļu dzīves gaitām. Zem fotografijām albumā liekami paraksti — paskaidrojumi.

Beidzot būtu vēlams, ka līdz ar dzīves gājuma un miesas apraksta datiem lielākā vai mazākā mērā tiktu piegriezta vērība galvenām rakstura īpašībām, t. i., vai attiecīgā persona ir jautras vai drūmas dabas, vai tā savā darbā un dzīvē ir klusa un mierīga, vai strauja un pārgalvīga; vai raksturā novērojama saticība, pacietība, uzņēmība, drošsirdība u. t. t.

Jāpiezīmē, ka visas augšminētās ziņas ir iespējams lielākā vai mazākā mērā savākt tikai par dzīvojošām personām un par tām, kas nesen mirušas, bet par vecāko paaudžu locekļiem varēs sameklēt galvenā kārtā tikai svarīgākas ziņas par viņu dzīves gājumu.

(Turpinājums sekos).

*) Datumus atzīmējot jāmin, vai tie attiecināti uz veco vai jauno stilu.

VESELĪBA UN VEIKLĪBA.

Dr. A. Pakalns.

Saaukstēšanās slimības.

Pašreizējā vēlā un drēgnā rudens laikā, kad saule mūs piemirsusi, kad lietus un migla mūs glāsta, ļaudis vispār sāk vairāk slimot. Ir vairākas slimības, kas cieši saistītas ar temperātūras maiņām pavasaros un rudeņos . . . Šādas slimības ir: gripa vai influence, angina vai kakla iekaisums, iesnas, bronchīti, plaušu karsonis un arī reizēm vecas tuberkulōzes uzliesmojumi. Visas šīs slimības cieši ir saistītas ar saaukstēšanos.

Pati saaukstēšanās vien vēl nav saslimšana un arī slimību neizsauc. Saaukstējoties tiek mazināts mūsu organisma spēks un izturība. Mūsu organismā pastāvīgi atrodami dažādi mūsu ienaidnieki, dažādas baktērijas. Sevišķi tas jāsaka par deguna dobumu, mutes dobumu, mandelēm, balsvadu un bronchiem. Šeit pastāvīgi atrodami baciļi vai nu lielākā vai mazākā daudzumā. Ja mūsu organisms nav novājējis, ja viņa pretošanās spējas ir labas, tad dīgļi jeb baciļi, kas atrodas mūsu organismā, nevar nodarīt nekādu ļaunumu, t. i. mēs nesaslimstam. Pietiek mums novājināt savu organismu vai nu uzņemot nepietiekoši barību vai ar nepietiekošu gulēšanu vai saaukstējoties, lai varētu izpausties un parādīties slimība. Visiem ir zināms, ka pēc saaukstēšanās izceļas iesnas, angīna, influence, bronchīts vai plaušu karsonis! Pati saaukstēšanās nav slimības cēlonis, bet saaukstējoties tiek samazināts organisma spēks — pretošanās spējas un tie dīgļi, kas atrodas deguna dobumā, sāk vairoties, radot iesnas, tāpat, ja sāk vairoties dīgļi, kas ir uz mandelēm, tad izceļas angīna, vai ja sāk vairoties dīgļi, kas ir plaušās, tad izceļas plaušu karsonis.

Parasti uz saaukstēšanos raugās ļoti paviršī un nepiegriež viņai sevišķu vērību, bet tās ir aplamas domas un uzskati.

Ne vienu reizi vien saslimstot ar vienkāršām iesnām, cilvēks var aiziet bojā. Tas izliekas savādi, bet tas tā ir. Deguna dobums caur limfas vadiem stāv tiešā sakarā ar galvas smadzeņu apvalkiem. Reizēm pie ilgstošām iesnām iekaisums pa limfas ceļiem nonāk smadzeņu apvalkos, radot še iekaisumu un smagu saslimšanu, kuŗa pa lielākai daļai beidzas ar nāvi.

Runājot par kakla iekaisumu jeb angīnu, atkal jāaizrāda, ka tā nav vienkārša slimība, kuŗa ir pilnīgi nevainīga un nekaitīga.

Bieži klīnikā esmu novērojis gadījumus, kur sākumā slimnieks ir saslimis ar anginu, bet vēlāk no šīs anginas ir izcēlusies asins saindēšanās, nieru iekaisumi vai sirds iekaisums. No iekaisušām mandelēm baciļi samērā viegli nokļūst asinīs, un ja viņi še sāk vairoties, tad izceļas asins saindēšanās un slimnieks aiziet bojā. Arī influenci uzskata kā vieglu saslimšanu, bet pie influences ļoti bieži, kā sarežģījumi ir novērojami plaušu karsoņi, kuŗus izsauc influences bacilis un no tā arī vecas dziedzeŗu tuberkulōzes uzliesmojumu. Par vecu dziedzeŗu tuberkulōzes uzliesmojumu mēs runājam tad, ja cilvēks kādreiz ir slimojis ar plaušu dziedzeŗu iekaisumu, ir izveseļojies no tā un nesajūt nekādas slimības parādības vairs, bet tad viņš saslimst ar influenci un pēc neilga laika ar atklātu plaušu tuberkulōzi jeb diloni. Šādos gadījumos, kā redzat, influence veicina tuberkulōzes atjaunošanas uzliesmošanu un tālākizplatīšanos. Plaušu karsonis, kas rodas arī pie saaukstēšanās, ir ļoti nopietna slimība, kuŗa nereti beidzas ar nāvi.

Arī bērnu slimību izcelšanos veicina saaukstēšanās.

Bērni gandrīz pastāvigi, pirms saslimšanas ar masalām, šarlaku, difteriju vai gaŗo klepu, satiekas ar saviem rotaļu biedriem tanī laikā, kad akutās slimības parādības vēl nav sākušās. Šinī laikā slimie bērni nēsā jau apkārt slimības dīgļus un izplata viņus tālak.

Gandrīz droši var teikt, ka vismaz puse bērnu, kuŗi arī nav slimojuši ar iepriekš minētām slimībām, ir ar viņas izsaucējiem

baciļiem šādā vai citādā veidā sastapušies, bet tomēr nav saslimuši. Šeit ir tie paši jau iepriekš aprādītie apstākļi. Ja organisms ir spēcīgs, tad viņš ļoti bieži iznīcina viņā nokļuvušos baciļus, bet ja organisms novājināts saaukstējoties, tad zūd viņa dabīgās pretošanās spējas un izceļas saslimšana. Tā saaukstēšanās iespaido bērnu slimību izcelšanos.

Arī pie pieaugušiem lipīgo slimību izcelšanos līdzīgā kārtā veicina saaukstēšanās. Ja nu saaukstēšanās veicina tik daudz dažādu slimību izcelšanos, tad tai jāpiegriež lielāka vērība, nekā parasti to dara. Ļoti bieži saaukstējās aiz neuzmanības un nevērības pret sevi.

Visbiežāki saaukstējās rudeņos un pavasaros, staigājot slapjos apavos. Ļoti labi zinu un saprotu lauku apstākļus, jo pats esmu staigājis bieži ganu gaitās slapjām kājām, un parasti saka, ka nav iespējams lauku apstākļos izsargāties no sabristām kājām. Tomēr jāsaka, ka labi gribot, to var gan. Mūsu zeme ir pārāk maz vēl apdzīvota, lai mēs atsevišķiem cilvēkiem nepiegrieztu vērību. Katra cilvēka, sevišķi jaunāko un tāpat bērnu, zaudējums mūsu tautai ir smags sitiens. Vai tad nav lētāki iegādātie pienācīgus apavus, nekā saslimt pēc saaukstēšanās un maksāt ārstam un par zālēm, pie kam pats ciešot sāpes?

Tagad, kur mūsu zeme straujā gaitā mūsu tautas vadoņa un zemes valdnieka Dr. Kārļa Ulmaņa vadībā uzplaukst un iet pretīm labākai nākotnei, kā materiāli, tā kultūrāli, mums visiem ir jārūpējas par tautas dzīvo spēku.

Rūpējaties katrs par savu veselību un, otrkārt, aizrādiet citiem, ka nopietnāki jāraugās uz saaukstēšanos un saaukstēšanās slimībām, — tas katra mazpulka dalībnieka svēts pienākums. Ar to, jūs, pakalposat ne tikai sev, ne tikai saviem tuviniekiem, bet visai mūsu tautai un valstij.

Mazpulku attīstība Latvijā.

Jau pirms lielā pasaules kara (ap 1910. gadu) mazpulku Virsvadonis Ministru prezidents Dr. K. Ulmanis vairākos rakstos lauksaimniecības presē mudina lauksaimniekus, kā zemes īpašniekus, tā arī graudniekus un rentniekus, lai saviem bērniem ierādītu pa atsevišķam zemes gabaliņam ko tie savā brīvlaikā apstrādātu, apsētu, apkoptu un paši arī augļus — ienākumus saņemtu. Še skaidri saskatāma mazpulku darbības pamatdoma, tikai tad vēl nebij runa par šo jauniešu apvienošanu pulciņos, organizācijās un par šo organizāciju vadību, kā tas ir mūsu tagadējos mazpulkos.

Pirmo interesi par mazpulku noorganizēšanu tagadējā izveidojumā modināja Latvijas lauksaimniecības centrālbiedrība, saziņā ar mazpulku Virsvadoni Dr. K. Ulmani, agronomisko darbinieku apspriedēs un lauksaimnieku kongresos jau 1927. un 1928 gados.

1929. g. laikrakstā „Brīvā Zeme“ iespieda amerikaņu rakstnieka Fr. Keisa stāstu „Zem baltzaļā karoga“, ko tulkoja rakstniece Ausma Roga mūsu pirmā ministru prezidenta K. Ulmaņa redakcijā. Stāstā saistoši un interesanti bija attēlots Amerikas jaunatnes darbs un dzīve mazpulkos un tas guva atbalsi plašākā latviešu sabiedrībā. Stāstā arī pirmo reizi tika minēts vārds „mazpulks“ „jaunatnes kluba“ vietā. Vēlāk šis stāsts iznāca arī atsevišķā izdevumā.

A. Ulmanis

1929. gadā L. L. centrālbiedrības sarīkotās „lauksaimnieku nedēļas“ laikā sanāca arī īpaša lauku jaunatnes organizāciju pārstāvju konference, kuŗas dalībnieki vienbalsīgi pieņēma atzinumu, ka jaunatnes ārpusskolas izglītībā bez humanitārās un fiziskās audzināšanas jāpiegriež vērība saimnieciskai audzināšanai un tādēļ jādibina lauksaimniecības un mājturības mazpulki. Mazpulku vadītāji jāorganizē starp vietējiem lauksaimniecības darbiniekiem un skolotājiem un mazpulku virsvadība un pārzināšana jāuzņemas L. L. Centrālbiedrībai.

Ievērojot šos jaunatnes organizāciju pārstāvju konferences lēmumus, L. L. Centrālbiedrība 1929. g. 19. jūnija valdes sēdē nolēma uzsākt aktīvu mazpulku organizēšanu, izstrādāja pagaidu noteikumus mazpulkiem un veda intensīvu jaunās idejas propagandu kā sabiedrībā, tā presē.

No pirmā sākuma visus propagandas un organizācijas darbus L. L. centrālbiedrība veica pate ar saviem līdzekļiem un tikai 1930./31. budžeta gadā tika uzņemti Zemkopības ministrijas budžetā pirmie līdzekļi mazpulku vajadzībām.

Ezeres mazp. dalībnieks Ž. Slakters, viens no pirmiem mazpulku dalībniekiem.

Pamatojoties uz mazpulku pagaidu noteikumiem **1929. g. 8. novembrī nodibināja pirmo mazpulku Ezerē, pie 6-kl. pamatskolas, skolotāja R. Kalniņa vadībā.**

Kā pirmie dalībnieki mazpulkā pierakstījās Ž. Slakters un A. Ulmanis. Dibināšanas dienā mazpulkā bija jau 13 dalībnieki, kas ar lielu prieku un sparu ķērās pie darba, sekodami mazpulku devizei „labo padarīt vēl labāku“.

Visu 1930. g. ziemu un pavasari turpinājās enerģiska mazpulku idejas propaganda un 1930 gada pavasarī vēl nodibināja 2. Umpārtes mazpulku uz vietējo jauniešu ierosinājumu ar L. N. J. S. Umpār-

tes nodaļas atbalstu, 3. Lubānas-Zvidzienas mazpulku tikai uz pašu jauniešu ierosinājumu, 4. Gulbenes mazpulku pie Gulbenes lauksaimniecības b-bas, 5. Ceraukstes-Pāces mazpulku, pie Ceraukstes-Pāces 6 kl. pamatskolas, 6. Velēnas mazpulku pie Velēnas piensaimnieku sabiedrības, 7. Nīkrāces mazpulku pie b-bas „Latvju Jaunatne" Nīkrāces nodaļas, 8. Rankas mazpulku uz vietējās mājturības skolas ierosinājumu, 9. Umurgas mazpulku, pie vietējās 2-g. lauksaimniecības skolas, 10. Lielstraupes mazpulku uz vietējās Latviešu Zemn. Savienības nodaļas ierosinājumu, 11. Valkas dārzkopju, 12. Valkas rožaudzētāju un 13. Valkas sēklaudzētāju mazpulkus uz Valkas apr. valdes agronomiskās nodaļas ierosinājumu, 14. Jaunpiebalgas mazpulku pie Latv. Zemn. Sav. Jaunpiebalgas nodaļas, 15. Veselavas mazpulku pie b-bas „Latvju Jaunatne" vietējās nodaļas un 16. Praulienas mazpulku pie vietējās lauksaimniecības b-bas „Drava". Visi šie 16 mazpulki bija pirmie, kas uzsāka savu darbību ar 1930. gada pavasari un ar labām sekmēm to turpina arī tagad.

Zīmīgi, ka pirmo 16 mazpulku vidū tikai 2 bija noorganizēti tieši pie pamatskolām un 2 pie lauksaimniecības un mājturības skolām, bet pārējie pie lauksaimnieku un jaunatnes organizācijām. Tomēr šie pirmie 16 mazpulki ar savu darbu pierādīja, ka tie nekaitē skolas darbam, bet gan to veicina un ir par palīgiem labākas saskaņas radīšanā starp skolu, skolotājiem un bērnu vecākiem. Tādēļ arī vēlākā laikā gandrīz visi mazpulki noorganizēti pie skolām un par mazpulku vadītājiem apm. 90% ir skolotāji.

Pirmā mazpulka dalībnieka Ž. Slaktera vecāku saimniecība Ezeres pag. „Jaunpekšas"

Ezeres mazpulka vadītājs R. Kalniņš.

Pirmajos 16 mazpulkos 1930. g. vasarā darbojās 211 dalībnieki (147 zēni un 64 meitenes) 12—21 gadu vecumā. Pēc nodarbošanās nozarēm tie sadalījās: sakņkopji — 115, laukkopji — 40, lopkopji — 4, cūkkopji — 5, putnkopji — 8, zāļu sēklu audzētāji — 19 un rožu audzētāji — 13. Lielākā daļa dalībnieku darbojās tikai vienā nozarē, tomēr daži ar sekmēm darbojās arī divās.

Pirmā gada darbību ar sekmēm beidza (sarīkojot savu ražojumu apskates) 12 mazpulki, kuriem L. L. Centrālbiedrība **1931. gada 25. februārī** — pirmā mazpulku dalībnieku kopējā sanāksmē — **dāvināja pirmos 12 baltzaļos karogus.** Pirmos karogus saņēma: Ezeres, Umpārtes, Lubānas-Zvidzienas, Gulbenes, Ceraukstes-Pāces, Velēnas, Nīkrāces, Rankas, Lielstraupes, Jaunpiebalgas, Veselavas un Praulienas mazpulki. Sanāksmes laikā

Zalves mazpulka valde ražojumu apskatē
X — I god. ieguvējs V. Knāviņš.

notika arī pirmā mazpulku vadītāju apspriede, kuŗa atzina, ka mazpulku propaganda intensīvi jāturpina un **1931. gada pavasarī darbus uzsāka jau 1024 dalībnieki, apvienoti 61 mazpulkā.**

1931. g. decembrī mazpulki pirmo reizi parādījās atklātībā, piedaloties I Latvijas ražojumu izstādē un izpelnijās Zemkopības ministrijas I šķiras godalgu. Otrā mazpulku vadītāju apspriede un dalībnieku kopējā sanāksme notika **1932. g. februārī**, kad, salīdzinot ar I godalgu apbalvoto mazpulku dalībnieku ražas, ražosanas pašizmaksas un ievērojot katra dalībnieka īpatnējos apstākļus un darbību, **izraudzīja arī pirmos 7 mazpulku diženos.**

Trešā darbības gadā — **1932. g. vasarā** darbojās jau **98 mazpulki ar 1403 dalībniekiem.** 1932. g. rudenī mazpulki piedalijās atsevišķā nodalījumā Latvijas dārzkopības izstādē, kur centīgākie mazpulki ieguva daudz vērtigas balvas un L. L. Centrālbiedrības mazpulku nodaļa — I godalgu — zelta medali. **1933. g. martā** sanāca trešā mazpulku vadītāju apspriede un dalībnieku kopējā sanāksme, un savstarpējā mazpulku diženo sacensībā **izraudzīja pirmos 2 mazpulku līdumniekus** — Kārli Sīmani, Bilskas mazpulkā un Žani Trūbu, Ceraukstes-Pāces mazpulkā un atkal no jauna 11 mazpulku diženos.

Ceturtā darbības gadā — **1933. g. vasarā** — darbojās **183 mazpulki ar 2102 dalībniekiem,** bet piektā darbības gadā — **1934. g. vasarā jau 377 mazpulki ar 5846 dalībniekiem.**

Liels mazpulku skaita un dalībnieku pieaugums vērojams piektā mazpulku darbības gadā, jo audzinātāji un visa sabiedrība ir pārliecinājušies par mazpulku svētigā darba nozīmi Latvijas apstākļos.

Pirmo piecu gadu laikā mazpulki sarikojuši 605 ražojumu apskates un izaudzējuši lauksaimniecības ražojumus par Ls 334.029,78.

Noslēdzot pirmo piecu gadu darbību, L. L. Centrālbiedrība sarīkoja mazpulku piecu gadu pastāvēšanas svētkus Rīgā — 1934. g. 29. novembrī, un Zemkopības ministrija godalgoja 18 mazpulku vadītājus.

Sevišķi 1934. gada 15. maija lielie notikumi Latvijā, nesot vērtīgas, paliekošās pārmaiņas visā tautas un valsts dzīvē, radija lielu sajūsmu un darba prieku arī mazpulku dzīvē, jo ministru prezidents **Dr. K. Ulmanis** oficiāli uzņēmās visu Latvijas mazpulku virsvadonību. Mazpulku skaits strauji auga un sestā darbības gadā **1935. g. vasarā darbojās 807 mazpulki ar 18.269** dalībniekiem.

No labāko mazpulku dalībnieku vidus līdz šim izraudzīti pavisam 82 mazpulku diženie un 8 mazpulku līdumnieki.

Sākot ar 1931. g. 15. februāri, lai sniegtu periodiski mazpulku dalībniekiem vajadzīgos norādījumus, L. L. Centrālbiedrība izdeva 1 reiz mēnesī īpašu mēnešrakstu „Mazpulks", kas apskatīja mazpulku dzīvei tuvu stāvošus jautājumus un noderēja arī savstarpēju domu izmaiņai dalībniekiem. Tagad „Mazpulku" izdod Latvijas Lauksaimniecības kamera 1 reiz mēnesī 17.000 eksemplāros. Bez tam mazpulku darbības sekmēšanai ir izdoti: 1) mazpulku iekārtas un darbības noteikumi, 2) lauksaimniecības darbu programma, 3) mājsaimniecības programma un mazpulka dalībnieka vadoņi šādās nozarēs: 1) laukkopībā, 2) sakņkopībā, 3) cūkkopībā, 4) cūkkopības grāmatvedībā, 5) apģērbs meitenēm,

6,7) veļas šūšanā un lāpīšanā I un II, 8) audumu krāsošana mājās, 9) apģērbu un telpu tīrīšanā, 10) putnkopībā, 11) putnkopības grāmatvedībā, 12) laukkopības un un sakņkopības grāmatvedībā, 13) kultūraugu sēmību un kaitekļu apkarošanā, 14) ogulāji un augļu koki, 15) augļu un dārzāju pārstrādāšana un 16) veselošanās augi.

Pirmos mazpulkus 1929. un 1930. gados noorganizēja un vadīja visā Latvijā Latv. lauks. centrālbiedrība; sākot ar 1931. g. pievienojās šim darbam Kurzemē — Kurzemes lauksaimniecības biedrību savienība; ar 1933. gadu Zemgalē — Zemgales lauksaimniecības centrālbiedrība un ar 1934. g. Latgalē — Latgales lauksaimniecības biedrību savienība. Līdz 1935. g. 15. aprīlim katra apgabala centrālā lauksaimniecības organizācija veica mazpulku organizēšanu, instruēšanu un pārraudzīšanu savā apgabalā, bet visu apgabalu mazpulku darbību saskaņoja un pārzināja Latvijas lauksaimniecības centrālbiedrība.

Pēc 1935. g. 15. aprīļa, kad ieveda dzīvē likumu par Latvijas Lauksaimniecības kameru, visu mazpulku vadību pārņēma Latvijas Lauksaimniecības kamera.

Tagad visu mazpulku darbību Latvijā saskaņo un vada Latvijas Lauksaimniecības kameras Mazpulku un jaunatnes audzināšanas nodaļa un mazpulku inspektori novados.

Kā Pakalnu mazmāja top par daiļu sētu.

(Beigas.)

Pavasars tuvojās. Saulgozi, blakus ceriņu krūmam, pavēra ziediņus sniegpulkstenīši, paziņodami, ka darbs dārzā drīz varēs sākties. To redzēja arī kalējs, Pakalnu mazmājas saimnieks, ar jauno saimnieci, kas priecājās par pirmajiem ziediņiem.

Pavasara ūdeņiem noskrienot, sākās atkal darbs dārzā. Zemi rūpīgi nolīdzināja un atzīmēja vietas puķu dobēm, zālienam, dzīvžogam un kokiem.

Tad kalējs sarīkoja savā mājā „meža dienas". Vispirms sastādīja liepas gar šosejas grāvi. Veco ceriņu dzīvžogu izlaboja, iestādot izkritušo ceriņu vietā jaunus. Tad apstādīja dzīvžogu, kā tas plānā bija atzīmēts, visapkārt košuma dārzam. Vienu daļu košuma krūmu vajadzēja piepirkt klāt, piemēram, sīkziedīgos jasmīnus, spirejas, Ligustrum, kotoneastrum, alpu jāņogas un meža rozes.

Arī pagalma vidū pie akas tika iestādītas divas skaistas liepas. Akas vecie, pussapuvušie koka grodi tika izņemti un to vietā ierīkoja labu cementa aku. Arī sile tika aizvākta. Lopi netika vairs laisti pagalmā, bet uz ganībām tika dzīti pa kūts otrajām durvīm. Pagalms bija vienmēr tīrs un sauss.

Puķu dārziņu pagalma vidū nolīdzināja. Vecos krūmus sadalīja un pārstādīja jaunās vietās, bet puķes sastādīja jaunajās dobēs.

Ziemciešu astras (Erigeron).

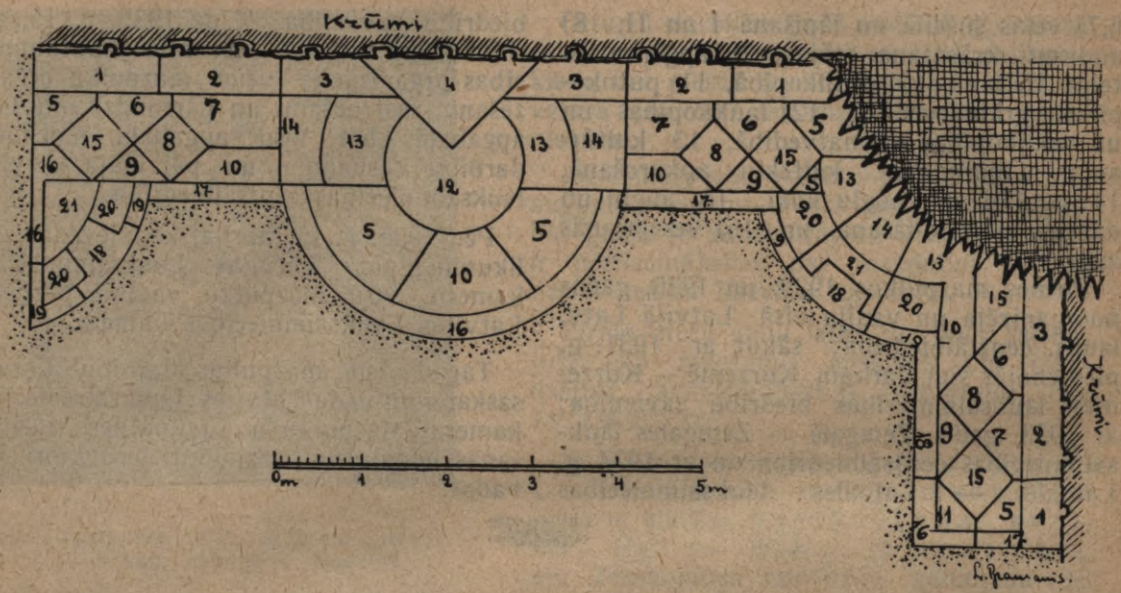

Pakalnu mazmājas ziemciešu stādījumu plāns.
(Skat. apstādījumu projektu „Mazpulks" № 10.)
1. Helenium antumnale. — 2. Delphinium hybridum. — 3. Solidago Schorii. — 4. Rheum palmatum, fung. fl. rubro. — 5 Astilbe japonica. — 6. Aconitum Napellus. — 7. Astilbe Lachskönigin. — 8. Monarda dydima. — 9. Iris Bredesmannius. — 10. Iris (zilie). — 11. Iris (dzeltenie). — 12. Phlox (sarkanie). — 13. Phlox (rozā). — 14. Phlox (baltie). — 15. Lupinus polyphyllus. — 16. Sedum spectabile atropurpurea. — 17. Funkia coerulea. — 18. Viola odorata. — 19. Saxifrāga decipiens. — 20. Heuchera brizoides. — 21. Trollius europeus hybr

Puķes stādot, palīgā bija jāņem sīki izstrādātais puķu dobju plāns, uz kuŗa bija atzīmēta ziemciešu stādīšanas kārtība un daudzums. Vispirms atzīmēja katras puķes atrašanās vietu un nozīmētās vietās stādīja papriekšu augstās, tad vidējas un beidzot visu noslēdza zemās ziemcietes. Netika aizmirsti arī agri pavasarī ziedošās puķes un sīpolaugi. Rozes no istabas gala

Funkija (Hosta glauca).

pārnesa jaunajā vietā. Palikušo laukumiņu pagaidām atstāja tukšu. Brīvākā laikā kalējs tur ierīkos savai mazajai atvasītei smilšu kasti, lai tai nebūtu jārotaļājās pagalmā vai kur citur. Mājas galus nostādīja ar meža vīniem.

Kad puķes bija sastādītas, sēja zālīti. Zāles sastāvu kalējs bija nopircis šādu: skareni (Poa pratensis), sarkano auzeni (Festuca rubra), angļu raizāles (Lolium perenne) un nedaudz timotiņa (Phleum pratense).

Zālīti sēja ar roku, stipri biezi. Pēc sēšanas sēklu mazliet ierušināja ar grābekli un tad piebluķēja.

Šim nolūkam kalējs bija izgatavojis ap 40 cm gaŗus dēlīšus, tiem cauri izvēra auklas, lai varetu dēlīšus piestiprināt pie kājām, un tad pēdu pa pēdai piebluķēja visu apstādīto laukumiņu.

Stādīšanas darbam beidzoties, sāka šosēt celiņus. Granti kalējs jau bija ziemu savedis. Celiņam izmesto gultni nolīdzināja un izveidoja izliekumu. Tā ka celiņa vidus bija ap 5 cm augstāks nekā malas. Izsijāja granti un ar pašiem rupjākiem

oļiem noklāja celiņu pamatu apmēram 6—8 cm biezumā. Šos oļus tad labi noblietēja ar blieti, kuŗu kalējs bija pagatavojis no pamatīga bērza kluča. Rupjajiem oļiem pāri pārbēra smalkākos, labi salēja un atkal noblietēja. Kad pamats bija nostiprināts, pāri pārlaida smalku granti, salēja ar ūdeni un tik ilgi blietēja, kamēr cietajā celiņā nepalika kāju iespiedumi.

Visus šos darbus veicot, pavasars bija atnācis ar visu zaļumu.

Tikko zālīte bija sasniegusi 8—10 cm garumu, viņu nopļava ar asu izkapti. Zālīti novāca un tad piebluķēja. Ar to panāca, ka zālīti iespieda zemē, tā nostiprinājās un stipri saceroja. Lai zāliens būtu glīts, viņu pļāva ik pēc 2 nedēļām. Beidzamo reizi zālienu centās nopļaut priekš salnas, lai zālīte dabūtu drusku ataugt.

Arī celiņa malas bija jāapcērt un puķu dobes jāpārravē.

Pakalnu mazmājas ziemciešu stādījumu plāns. (Skat. apstādījumu projektu „Mazpulks" Nr. 10).

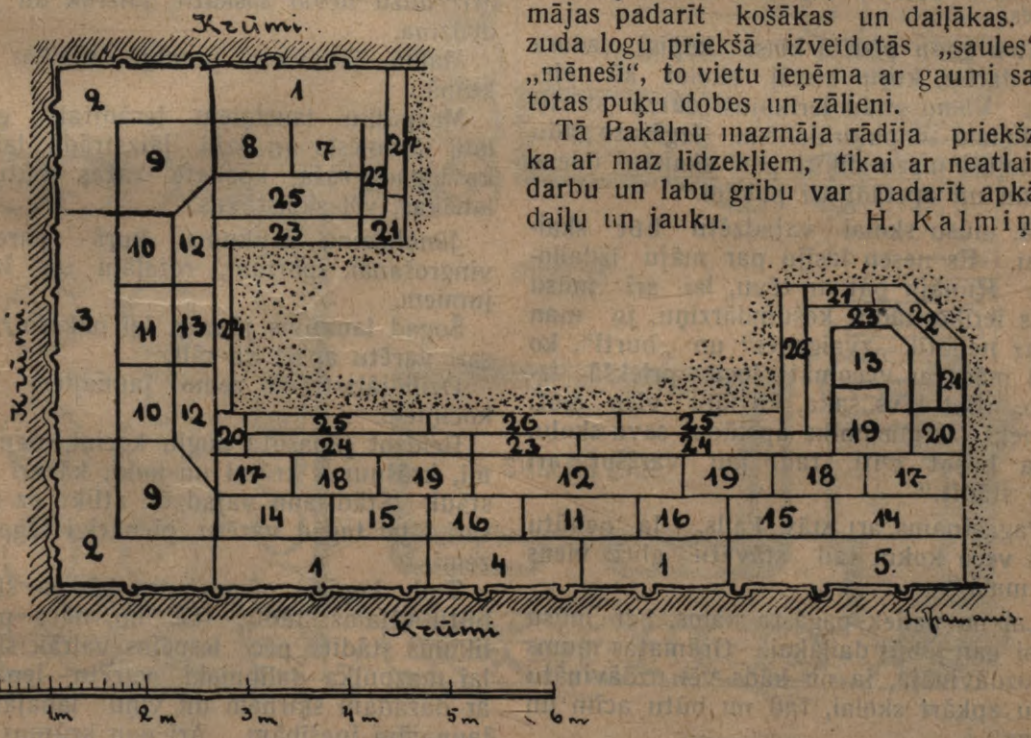

1. Delphinium hybridum. — 2. Po yganum Sieboldii. — 3. Solidago Schortii,. — 4. Rudbeckia lacc fl. pl. — 5. Helenium autumnale. — 7. Iris Bredesmannius. — 8. Astilbe Juno. — 9. Chrysanthemum maximum. — 10. Phlox (baltie). — 11. Phlox (sarkanie). — 12. Astilbe Lachskönigin. — 13. Iris (zilie). 14. Monarda dydima. — 15. Aconitum Napellus. — 16. Hemerocallis auranticum. — 17. Solidago Goldstrahl. — 18. Lupinus polyphyllus. — 19. Astilbe japonica. — 20. Heuchera brizoides. — 21. Saxifraga decipiens. — 22. Viola odorata. — 23. Sedum spectabile atropurp. — 24. Funkia coerula. — 25. Tulpes. — 26. Narcises, trompet narcises, hiacintes. — 27. Sniega pulkst., scillas, krokus.

Solidago Goldstrahl.

Pateicoties labajai vasarai un kalēja laimīgajai rokai, viss auga labi, izkritumi bija niecīgi. Tos pielaboja nākošā pavasarī, tā kā otrā gadā pēc pārkārtošanas dārzs pieņēma savu īsto izskatu.

Apkārtējie saimnieki, redzēdami Pakalnu mazmājas košo izskatu, centās arī savas mājas padarīt košākas un daiļākas. Pazuda logu priekšā izveidotās „saules" un „mēneši", to vietu ieņēma ar gaumi sakārtotas puķu dobes un zālieni.

Tā Pakalnu mazmāja rādīja priekšzīmi, ka ar maz līdzekļiem, tikai ar neatlaidīgu darbu un labu gribu var padarīt apkārtni daiļu un jauku. H. Kalmiņš.

Vispirms daiļu skolu!

„Man nemaz nepatīk mūsu skola. Liela, sarkana ķieģeļu māja, pašā ceļa malā. Skolotāja vistas staigā apkārt, sētsvidus piekrauts pilns ar malku, nav pat kur palikt, iznākot laukā."

Tā vienu dienu sarunājās vairāki rosīgi mazpulka dalībnieki, starpstundā iznākuši uz lielceļa.

Garām brauca tirdzinieki, šļakstīdami dubļus uz visām pusēm.

„Jā, lai gan apkārtne mums ir skaista, tad tieši mūsu skola, kurai vajadzēja būt par priekšzīmi visai apkārtnei, ir pavisam neglīta. Zini, nemaz negribas šurpu nākt, kur nu vēl mācīties."

„Kaimiņu mazpulks pašlaik jau strādā pie savas skolas apstādīšanas. Viņi pat ierīkojuši mācības dārzu, kurā sastādījuši dažādus augļu koku un ogu krūmu šķirnes.

Katru gadu pēdējā klase kopīgi izdara kādu darbu, kuru atstāj skolai kā piemiņu. Vienu gadu ierīkojuši dārza stūrīti ar celiņiem un puķu dobēm. Izgājušo gadu izveidojuši mazo dīķīti par skaistu ūdens baseinu un apstādījuši puķēm."

„Jā, mūsu skolai vajadzētu būt skaistākai. Es nesen lasīju par māju izdaiļošanu. Runāju pat ar tēvu, lai arī mūsu mājās ierīko tādu košumdārziņu, jo man nemaz nepatīk „zvaigznes" un „burti", ko mazā māsa ar vecomāti logu priekšā izveido. Bet tēvs saka, ka labi vien esot. Papriekš lai mazpulks apstādot savu skolu, un ja būšot glīti, tad jau varēšot arī mājā stādīt."

„Pagastnams arī stāv kails. Ja nebūtu pāris veco koku, tad stāvētu gluži viens ceļa malā."

„Lai nu paliek pagasta nams, bet mūsu skolai gan jābūt daiļākai. Grāmatas mums jau uzdāvināja, ja nu kāds vēl uzdāvinātu dārzu apkārt skolai, tad nu būtu acīm un garam."

„Viss jau tā nekritīs no gaisa. Man liekas, ka vajadzēs aprunāties ar skolas pārzini un pašiem ķerties pie darba. Man šķiet, mēs tomēr varam daudz ko izdarīt."

Drīz mazpulks sarīkoja gadskārtējo ražojumu apskati. Dārzkopības instruktors referēja par lauku sētu un sabiedrisko ēku izdaiļošanu.

Tai pašā dienā instruktors uzņēma arī skolas un pagasta nama apkārtnes plānus, lai izstrādātu apkārtnes izdaiļošanas projektu.

Šie paši rosīgākie mazpulka dalībnieki kopā ar skolas pārzini un mazpulka vadītāju pārsprieda projekta izvešanu dzīvē.

Starp ceļu un skolu jāsagatavo zeme puķu un krūmu dēstījumiem un jāšosē celiņš. Granti ņems no tuvējām grants bedrēm. Tāpat jāsagatavo zeme stādījumiem un zālienam skolas galā.

Labi dziļi jāizstrādā zeme ogu dārzam. Vecie ogu krūmi, kuriem piecpadsmit gadu ilgajā mūžā sametušās bruņu utis, ka gandrīz mizu nevar saskatīt, jāizrok un jāsadedzina.

Malka jānovieto jaunajā malkas laukumā.

Mazpulku lauciņiem ierādītais gabals labi jāsamēslo un dziļi jāizstrādā, lai nākošā gada ražas apskatē ražas būtu vēl labākas, vēl skaistākas.

Jānolīdzina laukums, kurš paredzēts vingrošanai, sportam, rotaļām un izrīkojumiem.

Šogad laukums jāuzar, lai nākošo pavasari varētu apsēt ar zāli.

Dziļi jāizstrādā zeme jaunajiem augļu kociņiem.

Beidzot jāpasūta augļu kociņi, ogu krūmi, krāšņuma krūmi un koki, kā arī puķu stādi. Stādīšanu vajadzēs atlikt uz pavasari, lai tagad varētu pienācīgi sagatavot zemi.

Tad kopīgi pārsprieda kādas šķirnes būtu vēlams stādīt. Te nu nāca priekšlikums stādīt pēc iespējas vairāk šķirņu, lai mazpulka dalībnieki varētu iepazīties ar dažādām šķirnēm un viņu labajām un ļaunajām īpašībām. Arī ogu krūmus vajadzētu dažādākas šķirnes.

Tāpat mazpulku lauciņiem ierādītā gabalā nākošo vasaru vajadzēs ierīkot dažādu sakņaugu šķirņu kolekciju un arī izmēģi-

nājumu lauciņus, nevien šķirņu un mēslošanas līdzekļu izmēģināšanai, bet arī kaitekļu apkarošanā.

Pēc šīs apspriedes jau nākošā nedēļā sākās rosīgi darbi projekta izvešanā, lai arī šī skola pēc nedaudz gadiem būtu daiļa un lai vēl vairāk izceltu mūsu skaisto dzimteni.

L. Bramanis.

Pamatskolas apstādījumu projekts.

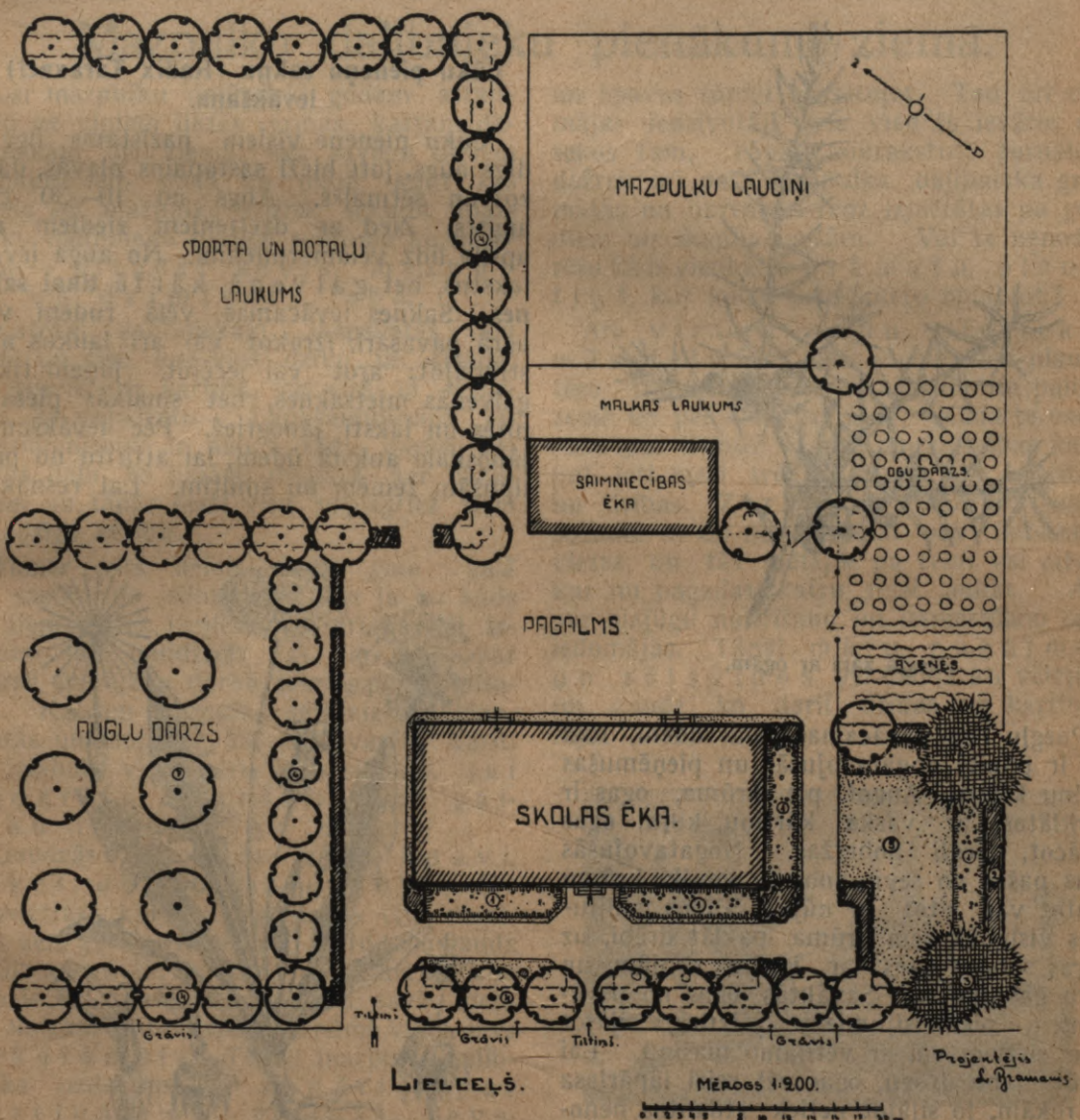

1 — ziemciešu puķes, 2 — dzīvžogs, 3 — skuju koki, 4 — lapu koki, 5 — zāliens, 6 — ķirši, 7 — ābeles.

Mazpulku dalībniekiem labs ienākumu avots.

Paegļu (kadiķu) ogu (Fructus Juniperi) ievākšana.

Paegļi visiem labi pazīstami, vienmēr zaļojošs krūms. Aug sausos mežos, norās un krūmājos. Kā Latvijā, tā arī ārzemēs pēc paegļu ogām ir lieli pieprasījumi. Ogas patērē lielos vairumos ārstniecības nolūkiem un dzērienu rūpniecībā.

Paegļa zars ar ogām.

Paegļu ogas ievācamas vēlā rudenī, kad tās ir pilnīgi nogatavojušās un pieņēmušas melnu krāsu. Augot pie krūma, ogas ir pārklātas ar vaska kārtiņu, kura, ogas ievācot, viegli noberžas. Nogatavojušās ogas pašas no sevis nobirst, sevišķi krūmu kratot vai sitot ar nūju. Tādos gadījumos vislabāk zem krūma paklāt drēbi, uz kuŗas sabirst ogas ar visām skujām un zaru gabaliņiem. Savāktās ogas no nevēlamiem piemaisījumiem jāiztīra, sijājot caur sietiem vai ar vētījamo mašīnu. Lai iegūtu labu drogu, ogas vēl reizi jāpārlasa ar rokām, jo sijājot netiek atdalītas nenogatavojušās — zaļās un brūnās ogas, kuŗu klātbūtne mazina drogas vērtību. Paegļu ogas nogatavojas tikai otrā gadā. Svaigas nežāvētas ogas satur līdz 78% ūdens, tamdēļ pēc ievākšanas un attīrīšanas tās jāžāvē mērenā temperātūrā apm. 35°—40°. Ja ogas nav pilnīgi nogatavojušās, tās pie žāvēšanas stipri iežūst, saraujas un tādām ogām ir maza vērtība, tamdēļ jāievāc tikai pilnīgi nogatavojušās melnās ogas. Pārsūtot ogas jāiesaiņo tīros maisos.

Cūku pieneņu sakņu (Radix Taraxaci) ievākšana.

Cūku pienene visiem pazīstams ilggadīgs augs, ļoti bieži sastopams pļavās, dārzos un sētmalēs. Augs no 10—30 cm augsts. Zied ar dzelteniem ziediem no aprīļa līdz vēlam rudenim. No auga ievāc lakstus, bet galvenā kārtā **tikai saknes.** Saknes ievācamas vēlā rudenī vai agrā pavasarī, izrokot vai arī laukus apstrādājot: arot vai ecējot. Jāņem tikai galvenās mietsaknes, bet smalkās piesaknītes un laksti jānogriež. Pēc ievākšanas jānoskalo aukstā ūdenī, lai attīrītu no pielipušām zemēm un smiltīm. Lai resnākās

Cūku pienene.

saknes ātrāk žūtu, ieteicams tās gareniski pārgriezt. Saknes žāvē mākslīgā siltumā.

Labai drogai jābūt sausai, bez sāņsaknītēm, brūnā krāsā ar rūgtu garšu. Droga jāuzglabā sausās, slēgtās kastēs, lai kaitekļi nebojātu.

T. L. M. aptiekas drogu noliktava, Rīgā, Mārstaļu ielā 7, dz. 11 uzpērk lielos vairumos cūku pieneņu saknes par apm. Ls 1.30 kilogramā un paegļu ogas par apm. Ls 0,90 kilogramā.

R. Jākobsons,
T. L. M. drogu nolikt. pārzinis.

Mazpulku dalībnieku pienākumi ziemā.

Lai mazpulku dalībnieki godam attaisnotu uz viņiem liktās cerības, katram dalībniekam arī ziemā, bez saviem tiešiem pienākumiem skolā un mājā, kaut kas jāveic arī mazpulka darbā, sekojot mazpulku dalībnieku svinīgā solījuma aicinājumam — strādāt sevis, mazpulka un dzimtenes labā.

Katram dalībniekam jāapskatās tanī vietā un sētā, kur viņš dzīvo un strādā, vai tur ir viss kārtībā, vai viss tā iekārtots, kā vajadzētu. Lauksaimniecībā un mājsaimniecībā ir daudz tādu darbu vai darba daļu, ko parasti uzskata par sīkumiem un tāpēc bieži vien nepiegriež tiem vajadzīgo vērību.

Tomēr viss lielais darbs galu galā arī sastāv no sīkumiem. Un ja nu kāds no tiem netiek izpildīts vai arī pavirši izdarīts, tad daudzreiz tas var kļūt par šķērsli svarīgāku darbu sekmīgai izpildīšanai. Katram mazpulka dalībniekam jāapskatās un jāapsver, ko viņš varētu darīt, lai izlabotu vienu otru šādu sīkumu, lai padaritu ērtāku un gaišāku ikdienišķo dzīvi.

Daudzās dzīvojamās mājās apavi, zeķes un darba drēbes stāv nosviestas, kur nu kurais — cits zemē, cits zem gultas vai galda. Būtu taču daudz ērtāk un glītāk, ja katrs novilktais apģērba gabals vai apavs būtu nolikti savā vietā un katram būtu ierīkots zināmā vietā savs pakarāmais. Te nu mazpulka dalībnieka uzdevums — rūpēties par kārtības un tirības ievešanu, pagatavojot vajadzīgos uzliekamos un pakarāmos un pašiem savas drēbes un apavus rūpīgi novietojot. Tad arī citi mājas iedzīvotāji drīz vien to ievēros un sekos tam. Tāpat laikrakstus, žurnālus, dažreiz arī paša mazpulka dalībnieka grāmatas un burtnīcas redz izmētātas pa galdiem un skapju augšām. Vai te nenoderētu kāds vienkāršs grāmatu plauktiņš, kur katru priekšmetu novietot?

Arī virtuvēs un pieliekamās telpās bieži vien trūkst plauktiņu trauku novietošanai, un tie paliek zemē un pēc tam uz galda. Kāda te vairs runa par tīrību? Tāpat saimniecības ēkās ļoti, ļoti bieži trūkst vajadzīgās kārtības un tīrības. Zirga aizjūgu (saku, sedulku u. c.) novietošanai nav noteiktas vietas un tās mētājas pa zemi vai citur, kur nu pagadas katru reizi nolikt. Arī par aizjūgu notīrīšanu un iesmērēšanu reti iedomājas. Tāpat māju pagalmos un sētsvidos vēl daudz ko vēlēties un daudz ko darīt tīrības un kārtības ziņā.

Nurmižu mazpulka izstādījumi mazpulku darbu izstādē Rīgā.

Jaunpiebalgas — Silzemes mazpulka dalībnieks K. Klaušs pie sava kaņepju lauciņa.

Visas dažādās nebūšanas savā tēva sētā ir bieži vien viegli novēršamas, bez kādiem lieliem izdevumiem, bet gan ar labu gribu un darba prieku. Un katras vienas nekārtības novēršana ir krietns solis uz priekšu apkārtnes labklājības pacelšanā un savas dzimtās zemes izkopšanā un izdaiļošanā. Neatliekams katra mazpulka dalībnieka pienākums ir rūpēties lai dzimto sētu katrā valsts svētku gadījumā rotātu mūsu valsts sarkan-balt-sarkanais karogs. Ziemas laikā jāsameklē vajadzīgais materiāls karoga mastam un jāapstrādā, lai to varētu pacelt augstāk par visām saimniecības ēkām. Mazpulku dalībniecēm jārūpējās par drēbes noaušanu, nokrāsošanu un izšūšanu. Tā ar nelieliem līdzekļiem var veikt lielu un vērtīgu darbu.

Mazpulka sanāksmes jāapmeklē tāpat arī ziemā, kā vasarā, lai noskaidrotu un pārrunātu visus interesējošos jautājumus un lai sadarbībā ar citiem dalībniekiem veiktu arī kopējus darbus savas apkārtnes un visas dzimtenes labā.

Būtu vēlams katram mazpulkam ierīkot savu latviešu senlietu krātuvi — mazu muzeju, vai nu skolā, vai biedrības namā, kur mazpulkam var būt sava mītne, vai kur tas biežāk notur savas sanāksmes. Šādā senlietu krātuvē varētu savākt visas tādas lietas un priekšmetus, kas stāv sakarā ar mūsu tautas agrāko kulturālo un saimniecisko dzīvi. Šeit materiālu tiešām daudz. Daudzās mājās glabājās nomesti senlaicīgi darba rīki, dažreiz pat vecās mātes tīnē veci apģērba gabali, senlaicīgi auduni. Tos nu būtu vēlams savākt vienkopus. Ir vecas tīnes — senās pūra lādes, veci darba rīki, pirmatneji arkli, ecēšas, grābekļi u. t. t. Dažreiz var noteikt arī šo lietu vecumu, no kāda laika tās uzglabājušās. Ja savāktu šādas veselas sērijas senlietu, tad viņas varētu sagrupēt pa laikmetiem. Tā mums tiktu uzskatāmā veidā rādīta visa mūsu senču dzīve. Tas ļoti interesants un arī ļoti vērtīgs darbs. Lai īsti un sirsnīgi varētu mīlēt savu dzimto zemi, tad tā sīkumos jāpazīst, jāzin viņas pagātne, mūsu senču dzīve un darba īpatnības dažādās laiku maiņās. Lai saprastu visas tautas dzīvi, jāiepazīstas arī ar savu vistuvāko apkārtni — ar savu dzimto sētu, savu pagastu. Vispirms katrs var painteresēties par savas dzimtas izcelšanos, par viņas likteņiem. Tāpat — no kura laika pastāv tās mājas, kur katrs dzīvo, kas agrāk tur dzīvojis un strādājis. Tāpat katram mazpulka dalībniekam jāpazīst sava pagasta ģeografija un vēsture.

Ar labu gribu var atrast visādus vecus dokumentus, vai arī pec nostāstiem kaut ko aprakstīt. Interesanti būtu aprakstīt nostāstus, kas saistās ar kādu zināmu vietu pagastā — piem. kādu ezeru, upi, kalnu. Katram būtu jāzin arī visas ievērojamākās pagasta ēkas, kā viņas radušās, un arī visas tās vietas, kuŗām kāds sakars ar vēsturiskiem notikumiem, vai nu no sentēvu klaušu laikiem, vai jaunlaiku brīvības cīņām. Visus šādus aprakstus mazpulka dalībnieki varētu izstādīt savu darbu apskatē un vēlāk sakopot un izlikt savā krātuvē.

ļoti vēlams būtu, kur tas iespējams, pievienot fotografiskus attēlus.

Pagastos, kur dzīvojis kāds ievērojams saimniecisks vai kultūras darbinieks, mazpulkam būtu jāiekārto šai personai piemiņas istaba vai stūrītis — piem. „Andrēja Pumpura stūrītis", vai nu skolā, vai kādā biedrības namā. Šādā piemiņas stūrītī būtu jāsavāc visas ziņas, kādas iespējamas par šo cilvēku dabūt. Ja ir vēl lietas, kuras tas lietojis, tad tās arī jācenšas novietot piemiņas stūrītī, tāpat uzņēmumus no mājas, kur tas dzīvojis. Dažādus materiālus par šādu ievērojamu kultūras darbinieku dzīvi un darbu var atrast vecos pagasta arķīvos, baznīcas grāmatās. Tāpat apkārtnē vienmēr vēl glabājās nostāsti par viņu darbību, par dažādiem notikumiem. Tos visus var ļoti interesanti apstrādāt.

Jauks mazpulku dalibnieku darba lauks ir uzzināt pēc arķīvu grāmatām un nostāstiem tās dzimtas pagastā, kas ilgākus gadus paaudzi no paaudzes ir vadījušas vienu un to pašu saimniecību un sarīkot šo dzimtu godināšanas vakarus, apmeklējot centīgos zemes un savas sētas kopējus un iepriecinot ar kādu balvu vai priekšnesumu.

Tāpat ilggadīgiem strādniekiem, amatniekiem, sabiedriskiem darbiniekiem, kas ilgāku laiku godam izpilda savu darbu vienā saimniecībā vai vienā rajonā, vajadzētu mazpulku jaunatnei sarīkot godināšanas svinības. Tas ne tik daudz no svara godināmām personām, kā atzinības parādījums, bet gan daudz vairāk pamudinošs piemērs pašai jaunatnei — būt uzticīgai savam darbam un savai dzimtai sētai.

Mazpulku darbs lai saista jaunatni tuvāk ar savas apkārtnes ļaudīm, ar savu sētu, savu pagastu. Tikai tam, kurš pazīs un zinās savā apkārtnē katru vietu, pakalnu, gravu vai ieleju, ar ko saistās mūsu senču vai arī jaunāko brīvības cīņu varoņu darbs un dzīve, būs tuvas un mīļas šīs vietas. Tas izpratīs vienmēr savas sētas, savas tuvākās apkārtnes nozīmi un vērtību un būs vienmēr tās drošākais aizstāvis.

Agr. K. Ķirsis.

MAZPULKU DZĪVE.

PATEICĪBA.

Latvijas Lauksaimniecības kamera sirsnīgi pateicas par mazpulkiem sniegto atbalstu izstādes sarīkošanā un dāvātām balvām valsts mazpulku pieccīņu uzvarētājiem Koknesē šādām personām, iestādēm un firmām: Valsts prezidentam A. Kviesim, Ministru prezidentam Dr. K. Ulmanim, Zemkopības ministrijai, Rīgas pilsētas valdei, Studentu vienību savienībai, Rīgas namīpašnieku biedrībai, Pārdaugavas namīpašnieku biedrībai, Torņakalna namīpašnieku biedrībai, Latvijas Sarkanā Krusta Žēlsirdīgo māsu savienībai, Latvijas Bankai, Latvijas Zemnieku Kredita bankai, Valsts Zemes bankai, Latvijas Hipotēku bankai, Latvijas tautas bankai, Armijas ekonomiskam veikalam, A./S. „Rīgas Audums", Valsts Elektrotechniskai fabrikai, Latvijas Agronomu biedrībai, Centrālai Savienībai „Konzums", Latvijas piensaimniecības Centrālai savienībai, A./S. Centrālais sēklu eksports, A./S. J. A. Kukurs, Agronomiskam birojam „Čilessalpetris", Agronomiskam birojam „Kālijs", Agronomiskam birojam „Slāpeklis", A./S. „Latvijas Lloids". Baltijas gumijas rūpniecības A./S. „Kvadrāts", Koku zāģētavai „J. Mülmanis", koku tirgotājam „P. Lukstiņš", Dzelzs un tēraudpreču tirgotavai „Jēkabs Martinsons", Ķīmiskai fabrikai „Mārtiņš Kalniņš", A./S. „Furniers", Rīgas papīrfabriku A./S-bai Līgatē, kā arī visiem pārējiem labvēļiem un mazpulku kustības veicinātājiem.

Krāslavas mazpulks
pārdod
labu **kaņepu sēklu, proso** un **kukurūzu**
Adrese: Krāslavā. Krāslavas valsts pamatskolā.

Pirmās valsts pieccīņās godalgotie mazpulku dalībnieki.

Pirmās godalgas ieguva:

1. **Melngailis, J.** — Gulbenes mazpulkā — personīgā īpašumā rakstāmgalda piederumus no a/s. J. A. Kukurs, bet mazpulkam — ceļojošo balvu — Ministru prezidenta vaiņagotais arkls.

2. **Ķirsis, J.** — Zaļenieku mazpulkā — personīgā īpašumā barometru no L. L. Kameras, mazpulkam ceļojošo balvu Ministru prezidenta vārpu vaiņaga vairogs.

3. **Kreitūzis, A.** — Vidrižu mazpulkā — personīgā īpašumā galda pulksteni, mazpulkam ceļojošo balvu — sudraba augļu vāzi no Stud. vienību savienības.

4. Celms, D. — Nurmižu, 5. Vītols, E. — Limbāžu ģimnāzijas, 6. Jansons, R. — Cēsu pagasta, 7. Pommers, H. — Praulienas, 8. Širons, Fr. — Gulbenes, 9. Tikiņš, M. — Mētrienas, 10. Miglinieks, J. — Mežvidu II, 11. Rušiņa, A. — Biržu un 12. Ķibēns, A. — Durbes mazpulkā.

Otrās godalgas.

1. Pūriņš, A. — Rīgas skol. instit. mazpulkā, 2. Fadejevs, H. — III. Rīgas ģimnazijas, 3. Stīpnieks, J. — Rankas, 4. Apenītis, A. — Velēnas, 5. Švanks, K. — Priekuļu lauks. vidusskolas, 6. Voldiņa. A. — Mārsnēnu-Startu, 7. Knēža, J. — Cēsu pagasta, 8. Dišlers, J. — Umurgas, 9. Drunka, J. — Ādažu, 10. Drunka, O. — Ādažu, 11. Traubergs, V. — Sedmales, 12. Muižnieks, A. — Burtnieku, 13. Grīndulis, A. — Valkas dārzkopju, 14. Leinasars, J. — Vīķu, 15. Meļķis, O. — Valkas rožaudzētāju, 16. Rozentāls, R. — Oļu, 17. Leitrante, A. — Kalsnavas, 18. Bauga, K. — Zeltiņu, 19. Randers, M. — Saikavas-Lejas, 20. Rudzītis, J. — Stāmerienas, 21. Polks, E. — Viļakas-Slabadas, 22. Gabruševs, Vl. — Runtortas, 23. Supe, P. — Purvmalas, 24. Rēdmanis, A. — Vīksnumeža, 25. Kasalietis, P. — Rudzātu, 26. Viļums, T. — Kastiru, 27. Baltgalvis, A. — Līvānu komercskolas, 28. Liepiņš, A — Sunākstes, 29. Reinholds, M. — Ābeļu-Salas, 30. Firsts, V. — Dobeles ģimnazijas, 31. Reinbergs, E. — Bēnes, 32. Hartmanis, V. — Rundāles, 33. Lazdiņš, A. — Ceraukstes-Griķu, 34. Heinrichsons, A. — Dundagas, 35. Veinbergs, E. — Lībagu, 36. Točs, A. — Laidzes, 37. Vidners, V. — Laidzes, 38. Gilis, E. — Zentenes-Balgales, 39. Kļava, I. — Liepājas-Raiņa pamatskolas, 40, Švāns, R. — Ezeres, 41. Sprūds, L. — Kazdangas, 42. Gosiņš, A. — Aizviķu, 43. Skoliņš, A. — Asares mazpulkā.

Trešās godalgas.

1. Liepiņš, E. — Krusta baznīcas, 2. Skuba, V. — Rīgas pils. 43. pamatskolas, 3 Bērziņš, L. — Rīgas pils. 43. pamatskolas, 4. Vilciņš, U. — 2. Rīgas pils. ģimnazijas, 5. Jēkabsons, V. — Madlienas, 6. Riemers, J. — Priekuļu lauks. vidusskolas, 7. Liepiņš, A. — Jūdažu, 8. Ādamsons, J. — Siguldas pilsētas, 9. Eglīte, Z. — Rūjienas-Rāmnieku, 10 Kreilis, E. — Rencēnu, 11. Virsis, A. — Staiceles, 12. Anerauds, A. — Ziemeru, 13. Lauva, L. — Līvānu II, 14. Dutko, H. — Dagdas II, 15. Marcinkevičs, M. — Dagdas I., 16. Petrovskis, A. — Indras, 17. Aparnieks, A. — Krāslavas ģimnazijas, 18. Rudzītis J. — Līvānu komercskolas, 19. Grašiņš, A. — Taurkalnes-Pētermuižas, 20. Zāla, A. — Kalnciema, 21. Šaberts, J. — Elejas. 22. Matisons, A. — Ārlavas-Pūņu, 23. Kārkliņš, V. — Aizdzires, 24. Ķeniņš, A. — Lībagu, 25. Smilškalns, A. — Mērsraga, 26. Vecvagars, V. — Gramzdas, 27. Berzinskis, L. — Liepājas Raiņa pamatskolas, 28. Petkuss, J. — Bārtas, 29. Ceseļonoks, M. — Susejas, 30. Ezerkalns, V. — Ķemeru pilsētas un 31. Builis, A. — Naukšēnu-Mežgala mazpulkā.

M. Lapiņa Foto un palielināšanas iestāde

Rīgā, Marijas ielā 2. Tālr. 28736. Svētdienās atvērta

Valsts svētkos visi greznosim savas mājas ar karogiem.

Šādi mazpulku dalībnieki no jauna iegādājuši valsts karogus: **Beļavas** mazpulkā: **U. Lapiņš, J. Šneiders V. Mežītis, E. Rūcējs, V. Vāiņš, E. un E. Berķis, E. un Edg. Magaziņš, E. un A. Ivans, E. Jaunzems, A. Dreimanis, V. Kļaviņš.**

Smiltenes mazpulkā: **M. Mieriņš.**

Bejas mazpulkā: **O. Gaŗais.**

Aglonas mazpulkā: **D. Armansons un A. Matisans.**

Ķēču-Annas mazpulkā: **J. Ķemers, V. Bremmanis, P. Mūrnieks, J. Freivalds, A. Bremmanis, S. Baltiņš, V. Mūrnieks, B. Lapiņš un V. Vārna.**

Alsviķu mazpulkā: **V. Jurjāns, J. Ruciņš, B. Nīmanis, R. Nīmanis, J. Tīmans, E. Upītis, B. Zvirgzds, O. Kalējs, G. Podziņa J. Jaunsluvietis, A. Zviedrītis, V. Brīdāks, M. Zaube, A. Ringa, G. Ķekris, P. Kalvāns, R. Brūmanis, G. Leimanis, V. Leimanis, G. Kaulīne, U. Rūsītis.**

Jasmuižas mazpulkā: **J. Jankovska, M. Jankovska, St. Jannušāns, Vl. Juskevičs un A. Kasakovska.**

Zutenu mazpulkā: **A. un J. Vorbati, M. Prūsis, V. Svilāns un E. Kabuts.**

Vecpils mazpulkā: **R. Zauls, P. Popovs, R. Ritenis, V. Suska, A. Suska, A. Cepurītis, N. Reinfelds, A. Poņemeckis, F. Dicmanis, Ž. Dravnieks, V. Neiburgs, A. Bonštets un V. Vilinskis.**

Čiles salpetŗa lauksaimnieciskā biroja 1935. g. rīkotā kaņepju audzēšanas konkursā godalgotie mazpulku dalībnieki.

I. god. — Ls 100.—, **Grigolu** Kārlim — **Smiltenes** mazpulkā.

II. god. — Ls 75.—, **Pikšēnu** Pēterim — **Umurgas** mazpulkā.

III. god. Ls 50.—, **Vilciņu** Imantam — **Mārsnēnu-Stārtu** mazpulkā.

IV. god. — Ls 25.—, **Uisku** Laimonam — **Dūres** mazpulkā.

V. god. — Ls 20, **Lielpēteŗu** Gaidai — **Velēnas** mazpulkā.

VI. god. — Ls 15, **Trūbu** Žanim — **Ceraukstes-Pāces** mazpulkā.

VII. god. — Ls 10.—, **Zīvertu** Ralfam — **Augšpils** mazpulkā.

VIII. god. — Ls 10.—, **Sprincu** Edgaram — **Mēdzulas-Ozoliņkalna** mazpulkā.

IX. god. — Ls 10.—, **Beķeru** Arvīdam — **Jaungulbenes** mazpulkā.

X. god. — Ls 10.—, **Līču** Jānim — **Augšgaujas** mazpulkā.

XI. god. — Ls 10.—, **Vickopu** Antonam — **Gudenieku** mazpulkā.

XII. god. — Ls 10.—, **Ābuliņu** Imantam — **Valkas-dārzkopju** mazpulkā.

Papildu godalgas à Ls 5.—:

Bite Arijai — **Mārsnēnu-Stārtu** mazpulkā.
Graviešu Imantam — **Birzgales** „
Liepiņu Rasmai — **Rencēnu** „

Pie godalgošanas galveno vērību piegrieza: 1) stiebru techniskās izmantošanas visieteicamākam resnumam, t. i., lai stiebri būtu samērā tievi, 2) gaŗumam, 3) stiebru vienmērīgumam un 4) ražas daudzumam. Dažu godalgoto paraugu techniski izmantojamais stiebru gaŗums sniedzās līdz 1,45 m.

4. GULBENES MAZPULKAM

sestdien, š. g. 26. oktōbrī bija divkārša svētku diena: 1) kopā ar Jaungulbenes mazpulku notika ražojumu apskate un 2) jauno tēvijas sargu — mazpulka dalībnieku atvadīšanās vakars.

Svētkus ievadīja mazpulka vadītājs agr. V. Krūmiņš ar uzrunu, norādot, ka šogad Gulbenes mazpulks guvis izcilus sasniegumus — iegūtas nevien rekordražas mazpulka dalībnieku lauciņos, bet arī mazpulku valsts pieccīņu sacīkstē Gulbenes mazpulks izvirzījies pirmā vietā, iegūstot mazpulku Virsvadoņa **Dr. K. Ulmaņa** ceļojošo balvu. Bet pēc dažām dienām mazpulka līdumnieks J. Melngailis un diženais Fr. Širons stājās mūsu tēvijas sargu rindās, kas katram valsts pilsonim pienākas darīt.

Subates mazpulks.

Svētkus atklāja L. L. kameras aktīvais loceklis J. Rubenis, uzsverot to lielo prieku, ko sajūt vecākā paaudze redzot, ka viņu vidū aug tādi jauni censoņi, kas dzen taisnu vagu nevien tēvu laukos, bet arī sabiedriskā druvā. Sekoja Valsts himna un Dziesma Brīvai Latvijai. Mazpulks nosūtīja mazpulku Virsvadonim telegrammu, kurā jaunie tēvijas sargi apsolījās tikpat apzinīgi kā pildījuši savus pienākumus mazpulkā, pildīt tos arī armijā.

Ražas apskatē I. godalgas izpelnījās Gulbenes mazpulkā: J. Melngailis, Fr. Širons, A. Kanaviņš, V. Barans un Z. Kanaviņa, bet Jaungulbenes mazpulkā — Ed. Seglis, J. Ezergailis un H. Kvīts. Pārējie ieguva II. godalgas. Bez tam J. Melngailis ieguva sava mazpulka balvu par priekšzīmīgāko tēva sētas izdaiļošanu. Gulbenes mazpulka dalībnieces pasniedza jaunajiem tēvijas sargiem rozes.

Vērtīgas balvas mazpulka dalībnieku godalgošanai ziedoja nevien Latvijas Lauksaimniecības kamera, bet arī L. L. K. aktīvais loceklis J. Rubenis, lauksaimnieksdārzkopis E. Strautiņš un Gulbenes-Elstes piensaimnieku sabiedrība.

Mazpulka līdumnieks J. Melngailis pateicās visiem balvu ziedotājiem, uzaicinādams nodziedāt mazpulku himnu. Tālāk sekoja R. Blaumaņa lugas „Ļaunais gars" izrāde skolotāja A. Valbja režijā un beidzot saviesīgs vakars.

LIEPSALAS „ZIEDS"

mazpulka karoga, svinīgā solījuma svētki un ražojumu apskate notika 20. okt. skaisti dekorētās Liepsalas pamatskolas telpās.

Svinības sākās ar dievlūgšanu un karoga iesvētīšanu. Izjustu svētrunu teica un iesvētīja karogu Kārsavas draudzes mācītājs D. Zacharovs. Pēc tam par baltzaļā karoga nozīmi runāja Rēzeknes novada mazpulku inspektors agr. Fr. Butners. Viņš pasniedza arī karogu mazpulku vadītājam B. Skromanim. Mazpulka dalībnieki kopā ar svētku viesiem uzsauca trīskārtīgu „Lai dzīvo!" savam Virsvadonim, ministru prezidentam Dr. K. Ulmanim.

Ražojumu apskatē mazpulka dalībnieki ieguva 4 pirmās godalgas: Al. Romanovs, M. Ulanovs, Z. Onufrijevs un P. Fedorovs; 7 — otrās un 7 trešās godalgas.

VIĻAKAS-SLABADAS MAZPULKA SVINĪBAS.

20. oktobrī Viļakas-Slabadas mazpulks sarīkoja savu pirmo ražas apskati. Ražas apskati atklāja Latv. Lauks. kameras dar-

binieks S. Logins, savā runā pakavēdamies pie jauno arāju šīs vasaras darba un sasniegumiem.

Sekoja mazpulka stendu apskate un godalgošana. I. godalgu izpelnījās: Ed. Polks un A. Circens. II. godalgu: Br. Logins, L. Polks, V. Vīksna, N. Cunska un M. Logins. III. godalgu: A. Logins, V. Mekša, Z. Polks, H. Circens un M. Dortāns. Godalgās saņēma vērtīgas grāmatas.

Mazpulka biedru skaits nav liels, tikai 12, bet visi ir darbojušies ļoti aktīvi. Pieccīņās mazpulka dalībnieki ieguvuši sešas godalgas, to starpā divas pirmās.

Svinības noslēdza mazpulka dalībnieku sagatavotais un nospēlētais „Sniegputenis".

SAULESKALNA MAZPULKS

sarīkoja Sauleskalna 6-kl. pamatskolas telpās ražojumu apskati. Svētki sākās ar dievkalpojumu baznīcā. Ražojumu apskatē piedalījās 27 mazpulka dalībnieki. Viesi — lauksaimnieki veci un jauni, kas tikai spēja, bija ieradušies apskatē un ar lielu interesi vēroja mazpulka dalībnieku ražojumus. Mazpulka dalībniekus godalgoja ar Latv. Lauks. kameras dāvātām vērtīgām grāmatām, Krāslavas pagasta valdes dāvātiem vērtīgiem mājsaimniecības piederumiem un ar Sauleskalna 6-kl. pamatskolas līdzekļiem iegādātām mantām. 2 dalībnieki saņēma I. šķ. godalgas, 9 — II. šķ. un pārējie saņēma III. šķ. godalgas. Pēc tam sākās teatra izrāde, dejas un rotaļas. Spēlēja mazpulka orķestrs uz dažādiem paštaisītiem mūzikas instrumentiem. Vēlams būtu mazpulka stīgu orķestri papildināt.

JAUNLATGALES II. MAZPULKA RAŽAS APSKATE.

Jaunlatgaleş II. mazpulks, pie Jaunlatgales pils. 6-kl. pamatskolas, nodibinājās š. g. 15. februārī. Pirmā gada ražas apskati mazpulks sarīkoja 20. oktobrī skolas telpās. Apskates svinīgo aktu ievadīja mazpulka vadītājs skolas pārzinis Ernests Maršaus. Apskati atklāja Jaunlatgales apr. lauku pašv. vec. Gailītis un klātesošie suminâja mazpulku Virsvadoni ministru prezidentu **Dr. K. Ulmani.** Sveicienus un novēlējumus mazpulkam izteica pilsētas galva Ozols, rajona agr. Grāvlejs, Augšpils pag. vecākais Duka un skolas padomes vecāku pārstāvis O. Pelēkais. Mazpulka vadītājiem mazpulka vārdā pateicās mazpulka valdes sekretāre A. Pelēkais. Sekoja centīgāko dalībnieku — ražas apskates dalībnieku — apbalvošana. Pirmo godalgu ieguva Aida Pelēkais, otrās — Lilija Skaistkalns un Līvija Skaistkalns, trešās — Viktors Ostrovskis un Leokadija Tichonovs. No pārējiem apskates dalībniekiem centīgākiem piešķīra balvas.

PAZIŅOJUMI.

Izsakam pateicību visiem mazpulku vadītājiem un dalībniekiem, kas neskatoties uz daudzām neērtībām un grūtībām, demonstrēja sava darba sasniegumus mazpulku darbu izstādē Rīgā, laikā no š. g. 11.—18. oktobrim un ņēma dalību lielajos zemnieku Pļaujas svētkos Koknesē š. g. 13. oktōbrī. Ar drošu pārliecību varam teikt, ka mūsu līdzšinējais darbs ir bijis pareizs un ka tādā pat virzienā mums jāstrādā arī turpmāk. Mazpulku vadītāji un dalībnieki! Mums vēltītas daudz cildinošas atsauksmes un mūsu darbam parādīta liela cieņa un atzinība. Šāda Virsvadoņa un sabiedrības atsaucība uzliek mums pienākumu ar lielu neatlaidību un darba mīlestību censties pēc vēl labākiem sasniegumiem, lai mūsu valsts un tauta klūtu bagāta, daiļa un varena ar mūsu pašu darbu un mūsu darba augļiem. Aicinam katru mazpulka vadītāju un dalībnieku vienmēr palikt uzticīgiem mūsu himnai: „Lai ar sauli laukā ejam — tīrumus un dārzus sēt!"

* * *

Par visām mantām, ko kāds mazpulks saņēmis vairāk vai arī kas iztrūkst no izstādes eksponātiem lūdzam nekavējoties ziņot sava novada mazpulku inspektoram piesūtot iztrūkstošo vai vairāk saņemto mantu aprakstus.

* * *

Visiem mazpulku vadītājiem kopā ar dalībniekiem obligātoriski jāpiedalās š. g. 18. novembrī valsts gada svētkos sarīkojamos aktos, svinībās, gājienos u. t. t.

Tāpat jāņem aktīva līdzdalība ziedojumu vākšanā par labu kara aviacijai.

* * *

Visās mazpulku dalībnieku sētās š. g. 18. novembrī vajadzētu uzvilkt valsts karogus.

*

Atgādinām, ka mazpulku darbības pārskati par 1935. gadu uz piesūtītām veidlapām, jāsastāda divos eksemplāros. Viens eksemplārs līdz š. g. 1. decembrim jāiesūta sava novada mazpulku inspektoram, bet otrs paliek mazpulkam.

* * *

Atgādinām, ka nākošā mazpulka sanāksmē visi mazpulka dalībnieki jāiepazīstina ar mazpulku vēsturisko attīstības gaitu Latvijā.

* * *

401. Drustu II. mazpulks, uz pašu vēlēšanos, pievienots **245. Drustu mazpulkam.**

* * *

517. Katigrādes mazpulks, uz pašu vēlēšanos, pārdevēts par **517. Pilskalna mazpulku.**

* * *

44. Karasevas mazpulks, uz pašu vēlēšanos, pārdēvēts par **44. Aulejas mazpulku „Ausma".**

* * *

607. Neretas Pētera-Pāvila mazpulks, uz pašu vēlēšanos, pārdēvēts par **607. Neretas-Riekstiņu mazpulku.**

* * *

377. Somersetas mazpulks, uz pašu vēlēšanos, pārdēvēts par **377. Aglonas mazpulku.**

* * *

Jēkabpils novada mazpulku inspektrise **agr. R. Kundziņa,** sākot ar š. g. 15. oktōbri runājama Jēkabpilī apr. vec. kanclejā **piektdienās** no 9—15. Tāļr. Jēkabpils 9.

* * *

Atgādinām, ka pārskati par kaļķa salpetra pielietošanas rezultātiem jāiesūta sava novada mazpulku inspektoram līdz š. g. 1. decembrim.

* * *

Baltijas gumijas rūpniecības akciju sabiedrība „Kvadrāts",
Rīgā, Vecpilsētā 12
piedāvā savus izcilos augstvērtīgos ražojumus, kā: **galošas, gumijas zābakus, tenisa, sporta kurpes.**

Ludzam jau laikus sastādīt sarakstus par 1936. gada mēnešraksta „Mazpulks" abonentiem un iesūtīt tos „Mazpulka" ekspedīcijai, Rīgā, Baznīcas ielā 4-a.

* * *

Mēnešraksta „Mazpulks" abonēšana ir obligatorska katram dalībniekam, izņemot gadījumus, ja vienā ģimenē vai mājā vairāki mazpulka dalībnieki.

* * *

Ziņojam, ka akc./sab. „Bekona eksports" Rīgā, Atlasa ielā 5 labprāt pērk mazpulku audzētos sīpolus. Tuvākas ziņas pieprasāmas rakstiski a/s. „Bekona eksports" valdei— Atlasa ielā 5. Rīgā.

* * *

Mazpulku dalībnieki savāktos ķiršu kauliņus, ābelu un meža rožu sēklas var pārdot Fr. Lasmaņa sēklu tirgotavā Brīvības bulvarī 1, Rīgā.

* * *

Mazpulku dalībniekus, kuŗu mājās būtu **veclaicīgi spīļu arkli vai sētuves** ar latviskiem izgriezumiem, izrotājumiem vai citādi īpatnēji darināti, kas atšķirtos no tagad pagatavojamiem spīļu arkliem un sētuvēm, lūdzam ziņot par to LLK mazpulku un jaunatnes audzināšanas nodaļai, iesūtot priekšmetu aprakstus. Raksturīgākos darba rīku eksemplārus nodaļa atpirks Brīvdabas muzeja vajadzībām.

* * *

Atgādinam, ka **katram mazpulkam** ir **piešķirts bibliotēkas grāmatu komplekts no 10—30** sējumiem. **Bibliotēkas grāmatas var saņemt** katrs **mazpulka vadītājs, Rīgā, Baznīcas ielā 4-a, mazpulku un jaunatnes audzināšanas nodaļā no 9—15 dienā.**

Grāmatas, uz pieprasījumu, izsūta arī pa pastu, nosūtīšanas izdevumus uzliekot kā pēcmaksu.

* * *

MAZPULKU DALĪBNIEKU ZIEMAS DARBU UZDEVUMI.

Katrs dalībnieks var izvēlēties vienu vai otru uzdevumu. Darba uzdevumi, bez dažādiem mājsaimniecības uzdevumiem, kas tuvāk apskatīti „mājsaimniecības programmā", var būt šādi (vai arī pēc vajadzības pārveidoti):

1) Ievākt ziņas par savas dzimtas priekštečiem, uzrādot katra priekšteča vārdu, uzvārdu, nodarbošanos, panākumus viņa dzivē, dzimšanas un mi šanas gadu u. c. Ziņas sakopojamas zīmējumā, kas līdzinātos koka stumbra un zaru attēlam. Piem. izdevies uzzināt, ka tēva tēvs saucies Aizupju Jān s. Viņam bijuši trīs dēli: Jānis, Augusts un Ģirts. Zīmējiet papīra lapas apakšējā daļā koka stumbru un gabaliņu virs tā trīs ripiņas, kuŗas savieno ar līnijām. Ripiņās ierakstat triju dēlu vārdus, uzvārdus u. t. t., bet tā, lai tā dēla vārds, kas ir jūsu tēva tēvs, atrastos vidū u. t. t.

Tuvākas ziņas par senču sasniegumiem rakstāmas tālak sekojošā tekstā, grupējot noteiktā kārtībā. (Skat. rakstu šinī numurā „Ģimenes locekļu un senču pētīšana".)

Šādus ciltskokus vēlams rakstīt par tēva un mātes senčiem (atsevišķi).

2) Ievākt ziņas par savas saimniecības izcelšanos un visiem tās īpašniekiem līdz šai dienai.

3) Sakopot visas ziņas par sava pagasta vēsturiskām vietām un par vēsturiskiem notikumiem pagasta robežās.

4) Sakopot visas ziņas par sava pagasta biedrībām un organizācijām (kad dibināta, cik biedru, kā darbojās u. t. t.).

5) Uzrakstīt dzirdētās teikas un nostāstus par savā pagastā esošo kalnu, ezeru, gravu, upju, pilskalnu u. c. izcelšanos.

6) Aprakstīt visas pagasta upes un ezerus (garums, platums, dziļums, zivju bagātība u. t. t.).

7) Aprakstīt visus pagasta kalnus un gravas (augstums, dziļums, kādi koki sastopami, u. t. t.).

8) Savākt ziņas par sava pagasta ievērojamākām personām, kas vai nu agrāk tur dzīvojušas un darbojušās saimnieciskā vai kulturālā laukā, vai arī tās, kas tagad pagastā ilgāku laiku uz vietas dzīvo un darbojas vai nu sabiedriskā, vai arī saimnieciskā darbā. (Sevišķa vērība jāpiegriež tādu dzimtu aprakstiem, kas savas mājas pārvalda jau vairākās paaudzēs, kā arī katram darbiniekam, amatniekam vai strādniekam, kas ilgākus gadus godam izpilda savu darbu viena saimniecībā vai vienā rajonā).

Visus šos uzdevumus var veikt vai nu pēc literātūras, dokumentiem, vai arī pēc vecāku cilvēku nostāstiem, u. t. t. un mazpulka sanāksmē iepazīstināt ar saviem pētījumiem arī pārējos mazpulka dalībniekus.

9) Savākt dažādu audumu paraugus savā pagastā (dažāda materiāla, dažādu rakstu u. t. t.)

10) Savākt dažādu tautisku rotu, piederumu, senu darba rīku paraugus savā pagastā.

11) Savākt cimdu un zeķu rakstus savā pagastā un pārzīmēt savāktos rakstus uz rūtaina papīra ar krāsainiem zīmuļiem vai ūdens krāsām taisni tādās krāsās un toņos, kādi ir cimdiem un zeķēm.

12) Ierīkot mājās drēbju pakaramos un apavu noliekamos un rūpēties, lai drēbes un apavi būtu kārtīgi novietoti.

13) Ierīkot mājās aizjūgu uzglabāšanai nepieciešamos pakaramos un rūpēties par aizjūgu kārtību un tīrību.

14) Ierīkot mājās atkritumu bedri — komposta kaudzi (kas turpmāk noderētu paša mazpulka dalībnieka apstrādājamā lauciņa mēslošanai).

* * *

MAZPULKA DALĪBNIEKA MĀJĀS IZGATAVOJAMO SAIMNIECISKI-LIETDERĪGO PRIEKŠMETU SARAKSTS.

Koka darbi.

Virtuvei: gaļas dēlītis, maizes dēlītis, gaļas dauzāmais āmurs, kartupeļu stampiņa, soliņš spaņu uzlikšanai, soliņš (taburete), kāju slauķi (redelites), nažu un karošu kastiņa, koka karotes sviesta lāpstiņas.

Dzīvoklim: drēbju uzkaramais, drēbju uzliekamie koki, logu aizkaru koki, puķu galdiņš, nakts galdiņš, grāmatu plaukts, puķu mieliņi, bilžu rāmji, rokdarbu kastiņa, radio kastiņa, lineāls, spalvas kāti, klūgu darbi (no lazdu klūgām gatavoti krēsli, plaukti un t. t.).

Saimniecībai: maisu birka, uzraksta dēlītis (dalībnieka lauciņam), mietiņi (dalībnieka lauciņam), ceļa rādītājs, smēru lāpstiņa, veļas spraudes, sviesta nazis, stādamais urķis, sulu rene, masts karoga uzvilkšanai, izkapts kāts, grābeklis, cirvja kāts, lāpstas kāts, nēši, trepes, redeles, siles, nestavas, ķerra, ecēšas (koka rāmji ar dzelzs tapām), šļūces (ceļa un lauku), saku koki (somu). Iecekļu logi, kartupeļu skalojamā mašīna, striķu vijamā mašīna, skaliņu pinamās stelles, jostu aužamais nazis un kociņi, adāmie irbji, kontrolligzdas, laktas, vistu siles, dzeramie trauki un olu pārsūtamās kastes.

Striķa darbi.

Auklu, pātagu, pinekļu un strīķu vīšana, striķu galu nostiprināšana, atsperīšu iestiprināšana grožu galos, striķu sametināšana — savijot un sapinot, mezglu siešana.

Ādas šūšana un lāpīšana.

Šūjamās auklas (kurpnieku drāts) pagatavošana, šūjamās vietas vai ielāpa sagatavošana, šūšana ar vienu vai divām adatām vai cūku sariem, dzensiksnu šūšana ar ādas sloksnītēm, ādu ietaukošana.

Aizrādījumus saimnieciski — lietderīgo priekšmetu pagatavošanā var iegūt, sarīkojot mājas amatniecības kursus vai arī aicinot palīgā kādu vietējo amātnieku, vai rokdarbu skolotāju.

* * *

Mazpulku dalībniekiem par visiem ziemas darbiem jāiekārto piezīmju burtnīca, kur jāieraksta visi uzdevumi kādus tas veicis saskaņā ar norādījumiem mēnešrakstā „Mazpulks“ (mājsaimniecībā, mājas amatniecībā, mājas apkopšanā, dzīvokļa izdaiļošanā, telpu iekārtošanā un t. t.)

Ziemas darbi un apraksti jāizstāda rudens ražojumu apskatēs vai arī sarīkojot īpašas darbu apskates.

* * *

"Mazpulka“ ekspedīcijā, Rīgā, Baznīcas ielā 4-a, tālr. 22322 dabūjāma šāda mazpulku literātūra: „Mazpulka dalībnieka vadoņi“:

№ 2.	— Laukkopība	0,15
№ 3.	— Sakņkopība	0,30
№ 4.	— Cūkkopība	0,15
№ 5.	— Cūkkopības grāmatvedība	0,15
№ 7.	— Apģērbs meitenēm	0,15
№ 8.	— Veļas šūšana un lāpīšana I.	0,30
№ 9.	— Veļas šūšana un lāpīšana II.	0,50
№ 10.	— Audumu krāsošana mājās	0,15
№ 11.	— Apģērbu un telpu tīrīšana	0,20
№ 12.	— Putnkopība	0,40
№ 13.	— Putnkopības grāmatvedība	0,20
№ 14.	— Laukkopības un sakņkopības grāamatvedība	0,10
№ 16.	— Ogulāji un augļu koki	0,40
№ 18.	— Augļu un dārzāju pārstrādāsana	0,40
№ 19.	— Veselošanās augi	0,60
	Mazpulku biedru grāmata	0,50
	Mazpulka kases grāmata	0,25
	Mazpulka inventāra grāmata	0,25
	Mazpulka dalībnieku svinīgā solījuma grāmata	2,50

Mazpulku dalibnieki!

Jūsu darbam vajadzīgs savs rīcības kapitals.

Ja jūsu vecāki nodotu jūsu rīcībā visus saimniecībā liekos un nederīgos, arī caur s un saplīsušos māksl. mēslu, spēkbarības un citus

maisus,

tad jūsu budžetā tas būtu jūtams atspaids. Par šiem maisiem mēs pašreiz maksājam vēl **nebijuši augstas cenas.** Nepalaižat šo izdevību neizmantotu!

K/S Rīgas Saiņcentrāle, Rīgā, Kungu ielā 29. Tālrunis 31273.

A. Roga „Pirms lielās dzīves", mazpulku lugu 3 cēl. . . . . 1,—
R. Vītols „Baltzaļā karoga spēks", mazpulku luga 3 cēl. . . . . 1,—

Literātūru izsūta pa pastu, ja iemaksā naudu pasta tek. rēķiņā № 4564 vai ari iesūta ar pārvedumu.

* * *

Mazpulku vadītāju krūšu nozīmes à **Ls 2,50 un dalībnieku krūšu nozīmes** à **Ls 1,—** (zēniem — ar skrūvi, meitenēm — ar adatu) dabūjāmas Rīgā, Baznīcas ielā 4 a, LLK mazpulku un jaunatnes audzināšanas nodaļā, tāļr. 21617, iesūtot naudu pa pastu vai iemaksājot pasta tekošā rēķ. 4564.

Nozīmes uz pēcmaksu neizsūta.

* * *

Biedru kartes, iesniegumus, mazpulku himnas un karoga dziesmas notis, pēc vajadzības, izsūta par brīvu LLK mazpulku un jaunatnes audzināšanas nodaļa.

Latvijas Lauksaimniecības kameras mazpulku un jaunatnes audzināšanas nodaļa.

JAUTĀJUMI UN ATBILDES.

Jautājums № 6. Kā cēlusies pļaujas svētku svinēšana? Ko par to ir dzirdējuši mazpulku dalībnieki?

A. M., Priekules mazpulkā

Atbildes uz šo jautājumu iesūtamas „Mazpulka" redakcijai līdz š. g. 1. decembrim

MĪKLAS.

RAKSTNIEKU MĪKLAS ATMINĒJUMS.

(Skat. „Mazpulks" Nr. 10)

P	L	ūdonis
Bārd	a	
Līven	t	āls
	v	aldis
Brīvzemn	i	eks
	e	rss
Pu	š	kaitis
Por	u	ks
B	l	aumanis
Ne	i	ķens
Saulie	t	is
Skalb	e	
Vi	r	za
Akur	ā	ters
Pērsie	t	is
Ausekl	i	ņš

Pareizus atminējumus iesūtījuši šādi mazpulku dalībnieki:

Jaunpiebalgas mazp.: J. Odziņa, A. Rudzītis; **Praulienas:** J. Gailīts, P. Berķis, K. Bērziņš; **Beļavas:** J. Šneiders, E. Zaķis. V. Mežītis, D. Lauva; **Durbes:** K. Eņģelis; **Raunas un apkārtnes:** V. Mazvagalis; **Jaunpiebalgas-Silzemes:** K. Klaurs; **Ļaudonas:** A. Bleiva, A. Jursiņš, V. Krūmiņš, Z. Kronīte, H. Jefimova; **Bēnes:** R. Zubrovics; **Nurmižu:** G. Skadulis, P. Āboliņš, O. Liepiņš; **Naukšēnu:** J. Leiva; **Jaunpiebalgas-Pēternieku:** A Bole, P. Prūsis; **Mālpils:** P. Bernhards, L. Jansons, J. Jansone; **Rembates:** O. Kaimiņš; **Bejas:** E. Dambis, A. Davīds, O. Gaŗais, O. Briediņš; **Priekules:** V. Stūris; **Lībagu:** J., J. Ulmaņi, J. Pabērzs, E. Dumbris; **Trapenes:** V. Vītols, H. Ķimelis; **Ikšķiles:** L. Saliņa; **Dūres:** A. Uiska; **Lutriņu:** H. Eglītis, A. Zauers; **Talsu:** V. Ezeriņš; **Sīpeles-Lustes:** V. Meilands; **Rundales I.:** V. Hartmanis; **Ūziņu:** V. Kleinbergs, A. Briģis, V. Briģis, K. Pūķis; **Velces:** E. Šiffers, V. Miklons; **Ziemeŗa:** J. Kļaviņš, A. Riepnieks, E. Rušķis; **Līvbērzes:** V. Eichmanis; **Grīvas:** J. Vanags, A. Šerstovs, N. Paškevičs O. Dēdelis; **Dunalkas:** K. Elstrēķis; **Vecgulbenes-Līlomes:** E. Lācis, V. Dzilna, A. Dzilna; **Pētrupes:** K. Dancītis; **Vecpiebalgas-Ogrenu:** E. Skaidrais; **Vecgulbenes:** E. Ķelle; **Galgauskas-Kropas:** J. Ķelle; **Bauskas valsts ģimn.:** J. Kam-

✝

Raunas-Mežoles mazpulka dalībnieks

Atis Smukulis

miris š. g. 22. septembrī.

Raunas-Mežoles mazpulks un vadītājs.

piņš; **Madonas pilsētas:** A. Pētersons; **Kalsnavas:** R. Bergs, B. Ūdris; **Adulienas:** J. Vāvere, M. Rieksta, N. Vanags; **Cēsu pag.:** A. Riekstiņš; **Rīgas skolotāju institūta:** J. Krastiņš, S. Skrastiņa; **Rankas-Lutera:** E. Miška; **Liepājas pils. 5. pamatsk.:** O. Kržanovičs; **Virgas:** V. Mažis; **Rīgas pils II. ģimn.:** A. Līdaka; **Sustas:** R. un Ž. Ķuda; **Jaungulbenes-Gulbīša:** V. Viļumsons; **Popes:** H. Jānis; **Siguldas pilsētas:** M. Lesiņa; **Kronvalda:** A. Loze, E. Valdmanis; **Biržu-Muižgala:** A. Ģēģers; **Dunavas:** P. Ruļuks; **Jaunlatgales II.:** V. Ostrovskis, A. Pelēkais, V. Neško; **Kacēnu-Jāņa-Cimzes:** A. Irbe, J. Svetlovs, P. Silbaums; **Rudzētu:** J. Eriņš, D. Kasaliets; **Sabiles:** C. Dambergs; **Skujienes:** R. Puriņš; **Katvaru:** V. Āboltiņš; **Gramzdas:** E. un A. Mūrnieki.

SKAITĻU MĪKLA.

(Uzdevis: A. Vaško — Rankas-Lutera mazpulka dalībnieks).

1	4	8	3,2,9	= ūdens aizsprostojums.
4	9	7	7,9,2,6,5,4	= galvas pilsēta Dienvid-Amerikā.
10	4	9	8,4	= sievietes vārds.
3	10	7	13,4,11,9	= slikta cilvēka īpašība.
9	14	1	4	= upe Vidzemē.
11	2	10	4	= mūzikas instruments.
4	15	4	12,4,10,9	= kalns Sahāras tuksnesī.
2	11	7	8,2,5,4,16,2,17,4	= uguņošana.
2	11	12	4	= sievietes vārds.
10	7	9	4	= dzelzs bojātājs.

Slēgtās vertikālas rindās — uzsaukums mazpulku dalībniekiem.

Mīklas atminējums iesūtāms „Mazpulka" redakcijai, Rīgā, Baznīcas ielā 4-a, līdz š. g. 1. decembrim, uzdodot atminētāja vārdu, uzvārdu, mazpulka nosaukumu un Latv. lauks. kameras reģistrācijas numuru.

Saturs:

	Lp. p.
Trīs zvaigznes Mūžīgās Latvijas rokās. A. Grīns	385
Teiksma par varoņu cilti. A. Brocis	386
Lai plīvo mūsu karogi. A. R.	388
Klusais draugs. A. Lūsis	390
S cenšības priekam jābūt ilgstošam. A. Roga	392
Mazpulku darbu izstāde Rīgā no 11.—18. okt.	393
Krišjāni Baronu pieminot. K. Eņģelis	396
18. novembris. J. Ķelle	396
Šī zeme ir mūsu. R. Graudulis	397
Latvijai. O. Sprūda dzejolis	397
Karogs lauku sētā	397
Sava zeme. V. Baltinestera	399
Diks un Roberts. A. M. Džeksona	400
Paeglītis. O. Vēronis	402
Ģimenes locekļu un senču pētīšana Prof. Dr. med. J. Prīmanis	404
Saaukstēšanās slimības. Dr. A. Pakalns	406
Mazpulku attīstība Latvijā	407
Kā Pakalnu mazmāja top par daiļu sētu. H. Kalmiņš	411
Vispirms daiļu skolu. L. Bramanis	414
Mazpulku dalībniekiem labs ienākumu avots. R. Jākobsons	416
Mazpulku dalībnieku pienākumi ziemā. Agr. K. Ķirsis	417
Mazpulku dzīve	419
Paziņojumi	423
Jautājumi un atbildes	428
Mīklas	428

Atbildīgais redaktors: RŪDOLFS DZĒRVE.

L. Audze grām. sp. Rīgā, Baznīcas ielā 4-a (L. L. Centrālbiedrības gr. sp. nomnieks).

Latvijas Lauksaimniecības kameras
1935. gada 30. septembrī notikušās

Mazpulku loterijas vinnestu saraksts:

Vinnesti vērtībā no

Ls 8000—9000,—

90014

Ls 4000—5000

31192 53865

Ls 1000—2000,—

20054 29115 38715 62109 99811

Ls 900—1000,—

54019

Ls 600—700,—

17812

Ls 300—400,—

54718 91817

Ls 200—300,—

8401 10129 26292 34280 70494

Ls 100—200,—

4250 6753 7792 9213 10819 13146 18947 21278 24502 34177 45453 46355 48282 48668 52670 52676 56957 58636 63000 66698 67337 72577 76132 80317 81325 90629

Ls 50—100,—

1881 2740 5569 11306 13129 13949 14042 16666 17945 19224 19632 22551 24521 24982 26599 28910 29141 29319 29420 30152 30168 32201 33771 36030 38026 38771 39684 42666 45438 46139 47564 47603 49401 52350 57986 64272 65194 68976 69720 70026 71409 72708 74400 74549 76317 76403 80750 82461 82996 86799 89072 89470 90522 95634 96187 99851 99967

Ls 10—50.—

67 343 1286 2045 2235 2600 3850 3880 6170 6441 8433 8749 9640 10365 11040 11915 12679 13245 13354 14479 14802 15826 17457 17988 18303 18613 20498 20884 21508 22136 22283 22672 22928 23657 23688 24878 25905 26676 27087 27232 28229 28520 28600 28652 29029 29278 29507 30212 30435 30528 30589 30947 30958 32745 32767 33357 34437 34885 35200 35253 35670 35754 37128 37141 39094 39187 40057 41696 41782 42478 42692 43058 44122 44398 45518 46021 46033 46390 47044 47455 48084 48594 49014 49795 51493 51837 52118 52730 53243 53350 53559 54237 54540 55719 56325 56662 58154 58734 58952 59480 59718 60189 60318 60503 60911 60664 61307 62641 62900 64323 64571 64656 64753 64839 65259 65497 66760 66989 67018 68722 69428 70104 70282 71368 72547 72768 73077 74147 75333 75456 75722 77328 77441 78494 78801 79328 79521 79827 79850 80377 82238 82317 83806 85103 85387 86201 86456 86649 87366 87937 88122 88221 89745 90732 91395 94337 95123 95590 95704 96672 96692 97803 97827 98146 98934 99695

Ls 2—10,—

69 94 122 202 204 273 297 384 393 424 534 536 567 577 597 598 606 624 701 748 764 781 803 805 817 837 860 866 869

1004 13 47 86 106 254 257 268 405 484 517 536 544 546 585 622 632 659 681 693 757 773 822 848 854 855 908

2065 111 113 178 182 186 211 228 272 275 304 308 335 340 375 462 490 519 548 584 586 603 605 634 656 702 722 734 853 873 995

3010 121 235 268 283 433 441 475 522 529 533 607 614 637 695 742 754 797 813 865 923 935 950 961 976 986

4034 102 143 210 255 385 489 517 536 559 564 586 595 706 722 846 848 850 876

5005 41 94 105 120 126 129 268 297 317 331 360 417 438 453 496 520 587 610 662 708 711 755 765 817 838 864 937 979

6118 145 148 222 280 294 298 312 345 424 450 469 477 522 525 526 551 567 661 676 697 730 763 832 870 901 912 972 983

7066 98 109 209 286 310 386 405 467 497 567 579 626 661 693 705 715 755 791 799 828 935 957 966 982 983

8044 64 82 123 134 164 183 192 251 263 303 368 396 591 610 638 667 759 800 849 893 935 961 983

9004 9 74 165 167 298 327 357 435 459 526 582 603 652 682 726 738 797 799 813 888 93

10034 61 84 88 93 103 138 139 145 166 251 272 281 304 314 359 369 390 425 452 503 568 576 724 747 780 805 821 863 872 888 943 966 996

11154 177 179 209 241 285 292 318 346 380 401 459 563 588 590 676 739 753 762 773 777 778 841 876 909 956

12045 61 72 81 158 178 184 199 207 236 307 333 342 367 513 520 541 568 619 680 707 817 857 879 897 910 940 955

13095 169 210 287 312 346 371 460 469 491 499 504 550 584 595 597 609 633 691 754 842 858 862 881 934 944 955 960 973 994

14006 23 61 161 189 198 204 220 290 315 327 330 331 376 422 437 463 466 492 541 572 585 804 817 879 889

15002 14 20 21 89 100 151 195 212 216 286 298 338 342 373 412 492 561 612 677 705 720 751 809 814 843 856 867 882 980

16053 64 83 97 134 177 206 209 212 216 227 233 255 286 361 405 458 472 476 479 486 590 600 661 678 693 700 723 836 852 869 924 926 927 968 979

17009 30 58 61 104 197 221 264 329 338 395 436 450 479 485 497 558 650 701 711 751 785 806 817 871 921 936 967
18002 31 85 98 108 168 275 280 373 468 510 528 554 611 620 631 644 645 668 697 712 755 792 827 875 886 979 994
19004 64 79 107 198 256 398 468 476 488 508 511 674 687 702 711 715 716 762 938 977 987
20048 74 154 197 222 342 348 410 450 486 515 560 586 591 684 809 844 856 908 915 966
21026 30 32 38 50 79 146 174 207 217 256 311 318 327 373 385 386 441 457 484 492 527 560 596 610 615 653 772 776 787 832 873
22021 36 40 46 91 176 199 232 234 349 356 450 462 538 577 611 667 685 733 784 858 923 973
23017 89 236 277 427 434 478 706 708 750 800 842 887 909 943 948 985 998
24067 82 94 111 115 124 143 157 249 284 289 324 327 343 346 351 390 405 508 512 597 601 668 722 731 732 736 740 747 772 776 789 799 842 919
25003 41 85 171 185 206 340 391 412 446 470 490 493 544 591 657 670 699 724 729 738 755 766 786 863 897 904 994
26009 10 30 88 171 201 267 359 438 441 456 495 510 665 705 712 779 794 806 938
27003 14 16 36 71 102 169 197 208 288 291 318 327 410 470 481 483 485 562 624 647 669 724 737 797 890 908 934 980
28002 9 52 158 184 351 478 484 495 514 546 565 604 718 764 766 788 818 848 900 943 945
29109 131 153 294 338 386 451 495 563 571 646 675 698 711 783 800 810 864 898 943
30038 69 100 207 354 398 432 524 530 575 584 585 688 719 721 729 827 853 877 907
31024 52 66 78 85 96 117 126 179 194 200 222 250 314 363 367 399 415 515 571 581 598 599 625 674 701 771 813 814 830 832 836 883 907 925 951 956 966
32016 18 34 35 46 221 262 297 367 405 423 472 547 551 668 816 854 876 904 917 918
33009 70 76 84 107 133 172 215 241 383 400 455 467 539 552 559 578 586 606 645 659 708 811 876 899 907 918 959 964 973 984 987
34016 27 35 46 65 90 151 161 187 191 198 200 265 288 297 305 312 319 396 434 452 460 491 516 534 542 570 611 701 718 741 787 892 909 912 983
35052 152 159 224 254 257 378 391 494 508 519 591 604 639 643 667 738 741 747 830 857 885 906 911 917 960
36066 130 141 171 229 231 270 311 319 388 435 505 518 531 547 585 613 654 659 670 690 692 748 751 853 874 893 908
37020 66 115 221 231 256 257 292 370 395 400 402 459 475 524 559 605 639 657 689 695 700 800 801 854 856 930 971
38027 42 68 118 184 247 338 348 355 379 387 409 426 464 485 494 504 506 567 593 761 768 816 841 928 953 970
39023 96 97 105 160 211 212 220 238 248 325 372 437 608 614 637 639 671 681 712 716 796 800 816 818 902 919 939
40030 109 201 239 257 291 333 337 341 357 408 412 489 496 553 561 565 578 603 623 624 656 688 699 762 776 813 819 869 900 959 970 977 996
41051 53 63 111 156 276 354 369 393 405 416 509 765 780 802 852 862 875 894
42020 47 113 174 322 333 498 532 565 588 599 611 624 645 718 748 750 818 832 860 890 911
43002 55 125 203 211 223 293 319 332 338 359 446 475 564 627 644 704 718 720 765 791 793 844 857
44013 18 233 308 317 355 357 390 448 498 546 585 671 702 743 747 790 832 872 876 949 960
45036 95 197 278 347 361 382 403 407 449 559 560 606 704 737 820 915 972 973 989
46003 34 66 126 183 236 252 332 592 599 635 649 704 741 754 810 818 888 923 936 985
47009 39 45 51 98 139 218 219 245 376 394 435 441 493 550 607 617 628 680 703 814 823 827 852 863 881 914 960 980 988
48018 106 177 180 202 208 264 267 284 436 480 544 573 583 705 745 751 770 828 858 859 883 895 909 916 963 998
49007 8 66 124 153 205 219 225 236 263 410 411 433 451 461 463 554 556 590 685 723 849 858 869 923 927 940 942 963 969
50028 58 70 75 85 119 125 129 225 283 301 313 316 317 339 508 608 625 626 654 712 718 724 766 787 822 834 851 942 960 968 990
51009 89 101 166 225 231 287 317 330 357 362 417 470 508 533 606 613 642 667 736 771 784 789 883 903 938 949 981
52012 22 57 97 131 157 173 182 228 248 261 321 328 330 383 456 467 511 534 564 582 646 668 687 714 716 726 775 814 835 895 960
53006 48 195 210 246 255 284 318 347 355 362 367 373 437 446 447 476 478 519 534 537 549 554 571 578 592 615 622 630 638 652 710 725 740 761 787 794 833 870 950
54026 52 55 113 149 178 181 188 291 341 349 373 384 398 420 429 442 473 486 562 564 569 585 611 652 673 674 783 794 817 819 834 864 894 978 991
55013 40 52 83 111 133 158 163 176 231 238 256 278 281 308 328 333 399 411 505 524 530 531 547 569 591 598 628 633 638 642 699 738 824 913 939 976 983
56026 78 135 152 172 207 242 272 307 346 376 377 378 413 418 470 530 563 565 614 682 728 768 769 827 904 928 936 941 943 967
57011 19 111 117 147 159 217 374 421 433 440 529 561 589 639 643 652 683 723 738 741 750 754 767 815 854 855 869 872 915 919 967 978 994
58127 131 232 299 315 339 346 420 428 530 565 587 632 640 675 687 754 855 922 930 990
59014 25 31 134 136 230 305 320 457 487 502 578 591 597 637 642 687 748 758 828 854 869 898 969 996 998
60073 113 130 157 168 272 290 349 385 387 410 469 478 490 535 536 570 582 622 626 642 648 667 671 679 708 718 736 767 786 811 907 941 973 981
61002 57 65 78 87 114 192 235 247 268 274 296 411 588 607 689 746 773 774 819 826 827 889 919 956 983 986
62041 122 164 212 230 242 259 268 277 292 295

331 360 378 389 410 439 467 480 513 567 568 598 612 628 658 668 704 751 808 812 845 853 888 913 918 919 921 926 950 996

63030 55 98 103 145 165 171 195 197 280 322 356 374 379 396 488 548 565 620 691 694 704 737 882 888 900 903 909 920 921 952 954 988

64004 48 99 110 137 141 149 183 246 249 284 337 344 359 368 370 446 468 555 559 566 601 635 636 680 703 729 779 800 808 851 934 943 956

65011 28 95 112 155 165 197 212 219 223 249 266 270 271 309 315 354 370 466 556 608 609 635 639 653 655 661 663 670 679 687 752 760 783 801 810 816 844 857 892 932 983

66000 45 160 171 199 205 213 230 243 404 406 423 429 468 483 503 542 547 576 577 580 594 685 686 699 704 711 720 725 727 772 785 811 828 854 940 990

67003 40 51 75 95 109 160 194 267 280 281 304 383 411 432 448 461 467 482 490 491 604 620 648 669 673 712 724 856 886 888 914 981

68071 149 185 221 303 317 324 461 472 475 554 570 582 623 662 682 715 720 723 877 963

69014 50 58 72 113 129 186 293 300 373 392 402 419 495 576 590 685 740 747 915 965

70007 30 66 121 122 128 212 219 229 255 266 276 337 417 432 449 456 496 513 581 632 647 670 733 740 802 840 935 957 972 986

71027 55 89 155 177 229 248 264 283 285 382 386 424 436 493 507 556 570 624 655 667 702 786 847 946

72059 101 130 243 328 339 365 380 455 458 511 530 570 572 581 741 750 780 795 822 868 909 991 994

73076 94 120 140 147 185 190 219 277 379 446 463 466 480 499 513 595 668 683 684 725 729 754 759 779 825 860 891 954

74001 118 127 144 211 262 319 376 391 492 528 539 598 606 674 680 718 757 847 874 954 963 987

75025 38 60 86 121 133 154 200 252 266 271 274 320 325 335 342 372 408 422 509 607 637 808 824 851 852 882 981

76124 204 236 342 385 428 434 511 512 521 676 718 757 959 976

77002 29 85 171 249 298 305 510 553 637 665 680 705 842 862 931 943 946

78045 72 86 141 158 276 295 383 437 490 574 585 586 640 652 660 769 853 860 928 935 948 962

79000 8 48 130 204 287 323 337 362 394 438 443 461 639 716 723 778 782 825 835 909 966 969 972

80047 56 72 128 129 144 176 254 269 270 383 415 418 540 554 565 586 611 614 668 670 717 722 748 755 788 794 848 860 890 966 996

81011 38 40 61 200 250 275 305 314 358 369 374 386 392 400 414 449 505 617 643 733 790 841 935 970 975

82004 5 40 117 155 175 251 297 321 338 350 420 444 459 469 507 584 674 732 754 768 770 775 781 822 877 941 970

83019 20 28 44 149 176 184 222 227 274 292 314 332 378 396 489 509 597 631 657 684 703 716 719 769 844 846 852 866 913 925 936 947 951 982 990 995

84098 100 125 136 183 228 232 294 358 406 503 535 566 574 602 607 725 751 783 792 832 867 959 980

85001 6 28 240 254 256 260 298 443 448 548 558 579 622 645 680 685 695 715 722 772 805 827 845 889 913 918 986

86006 25 38 74 87 115 157 168 178 204 264 276 315 369 387 415 431 474 496 511 518 519 527 628 645 646 667 715 748 813 826 900 953

87153 174 207 342 436 510 564 570 626 629 657 702 720 814 818 868 872 884 904 958

88005 12 37 68 109 130 163 236 245 350 360 403 406 455 579 668 687 776 821 850 862 903 932 935 998

89027 34 81 108 174 225 312 390 404 450 501 518 547 580 601 623 628 690 695 698 728 730 735 823 848 912 953

90028 31 45 67 70 140 182 219 234 251 265 356 413 438 514 541 549 557 664 780 821 921 922 935 939 954 968

91017 65 107 135 241 256 325 348 378 382 501 580 587 612 655 699 735 762 869 886 897 933 960 962

92042 62 70 90 105 107 123 174 227 251 262 289 304 308 371 382 412 599 608 621 623 624 638 679 707 713 720 815 909 936 981

93127 136 159 330 370 385 396 401 417 467 499 572 601 638 641 676 679 684 773 793 807 816 894 907

94029 74 128 144 171 195 283 382 384 414 419 579 630 641 648 671 760 767 871 891 939 956 974

95060 196 205 214 220 278 293 317 364 397 431 493 584 617 643 673 701 742 914 980 984

96004 14 43 76 85 138 274 275 283 302 322 408 418 614 669 750 751 754 761 811 862 876 953 986

97059 79 126 167 172 174 188 243 304 345 398 404 418 436 485 531 607 625 733 745 754 783 792 796 979

98074 150 213 276 300 326 389 425 452 462 496 527 532 550 556 628 644 678 927 955

99025 52 90 98 183 252 272 285 377 500 517 525 617 648 655 793 850 875 954 997

Vinnestus izsniedz sākot ar š. g. 15. oktobri līdz š. g. 15. decembrim.

Aug. Kurau

Drāšu audumu, pinumu un caurumotu skārdu fabrika.

Rigā, Tērbatas ielā 78, tājr. 92227.

NOLIKTAVA:

Tērbatas ielā 24, tājr. 27629.

Pastāvigi lielā izvēlē

dāmu, kungu un bērnu apavi, kā arī speciāli aizsardzēm piemērotas krāsas kurpes.

Apavu nams „ALMA",

Rigā, Kr. Barona ielā № 15.

J. Sausiņš un biedrs senāk Zariņš

Pulksteņu, zelta un sudrablietu veikals Brīvības ielā № 1.

Paša darbnīca. Tājr. 27442.

Izšuj:

karogus, nozīmes, mazpulku dalībnieku tērpus u. t. t.

LATV. ŠUJMAŠĪNU S-BA

Marijas ielā 15. Tēl. 28598

PULKSTEŅI

ADALB. G. BERG

Rīgā, Šķūņu ielā № 22. Tālr. 23552

Rob. Valdmans,

Rīgā, Marijas ielā № 15, savā namā

Pulksteņu, zelta un sudraba lietu veikals

Rigas Slimo Kasu Starpbiroja

ķīmiski-farmaceitiskā laborātorija

Rīgā, Ģertrūdes ielā 15/17.

Iepērk no lauksaimniekiem — **ārstniecibas augu audzētājiem:**

Flor. Chamomillae vulg. (Kumelīšu ziedi).
Fol. Belladonnae (Vilka ogu lapas).
Fol. Hyoscyami (Driģeņu lapas).
Fol. Menthae piper. (Piparmētru lapas).
Fol. Uvae ursi (Milteņu lapas).
Fructus Cynosbati, sine semina (Rožu ogas — augļi bez sēklām).
Herba Absinthii cum floribus (Vērmeļu laksti ar ziediem).
Herba Centauri minoris (Sirdszāļu, augstiņu laksti).
Herba Chelidonii (Strūteņu laksti).
Herba Herniariae (Trūkuma zāles laksti).
Herba Melioti (Dzeltenā ceļa, Māras āboliņa laksti).
Herba Millefolii (Pelašķu laksti).
Herba Serpylli (Māŗas sila, vecvīra bārzdiņas laksti).
Herba Thymi (Dārza Timijans).
Radix Levistici (Lustugu, lipstuku saknes).
Radix Saponariae (Ziepeņu saknes — dārza).
Radix Valeriana (Baldrijāņa saknes).
Rhizoma Calami mundat (Mizotu kalmju apakšzemes stumbri).
Secale cornutum (Melnie rudzi).

Ar piedāvājumiem lūdzam griezties laborātorijā darbdienās no 9 — 15.

K. Bodnieka

manufaktūras preču tirgotava

Rīgā, Kr. Barona ielā № 28-a.
Nodaļas: Rūjienā, Rīgas ielā № 2.
Talsos, Lielā ielā № 38.
Jelgavā, Pils ielā № 6/8.

Pastāvīgi krājumā: Zīda un vilnas audumi. Baltpreces.
Logu priekškari, celiņi, mēbeļu drānas.

Tas ir skaidrs katram

ka izdevīgi iepirkties ir tur, kur Jūs laipni un godīgi apkalpo, dod labu preci un ir bagātīga izvēle.
Mūsu veikali atbilst šīm prasībām.
Mums ir bagātīgs krājums
Rakstāmlietu, skolas un kantora piederumu.
Mazpulkiem aprēķinam rabatu.

Akc. sab. J. A. KUKURS, Rīgā,

Rakstāmlietu lieltirgotava.
Aspāzijas bulv. 10. Marijas ielā 12.